

100 ilin qəzeti

ŞƏRQ
QAPISI

Doğma, canım-varlığım qədər sevdiyim
Azərbaycanım mənim qibləgahumdur

Sayı: 43 (24.425)

26 oktyabr 2024-cü il, şənbə

www.serqqapisi.az

Təsisçi: Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ali Məclisi

Qələbənin adı: QUBADLI

Prezident İlham ƏLİYEV:

“

*Azərbaycan tarixdə
heç vaxt belə parlaq
Zəfər əldə etməmişdir,
tarixdə heç vaxt indiki qədər
güclü olmamışdır. Bizim gücümüz
birliyimizdədir. Biz birlik nümayiş
etdirmişik, əzmkarlıq
nümayiş etdirmişik,
qəhrəmanlıq nümayiş etdirmişik
və bunun nəticəsində dəmir
yumruqla düşmənin başını
əzib öz doğma torpaqlarımızı
azad etmişik.*

*Qarabağ Azərbaycandır!
Yaşasın Azərbaycan əsgəri!
Yaşasın Azərbaycan!*

”

Səhifə ➡ 2

Türkə Zəfər yaraşır

Səhifə ➡ 6

**Naxçıvan şəhərində
yerləşən Heydər Əliyev
Muzeyində “Heydər Əliyev
və Azərbaycanın yeni enerji
strategiyası” bölməsinin
açılışı olub**

Səhifə ➡ 5

**Dünya ictimaiyyətinin Azərbaycana
hörmət və etimadı - COP29**

Səhifə ➡ 3

Qələbənin adı: QUBADLI

28 il kimsəsiz, əzizləri olmadan yaşadı o dağlar. Yana-yana, yanıqlı bayatılar deyə-deyə dünyadan köçdü neçə-neçə insan. Beləcə, ömür keçdikcə bu yurd həsrətinin yarası qabıq qoydu. Amma sağalmadı, yurd, torpaq həsrəti ilə o yaranın qabığı tez-tez soyuldu. Dağın yamacındakı o yurdda, ocaqda tüstülənən odun sobasının üstündə dəmlənən yarmaaşında qaldı çoxlarının fikri, xəyalı. İllər sonra yeni-yeni yaşayış massivləri salındı, köhnə xəstəxana binalarında, dar otaqlarda, çadırlarda yaşayan qubadlılılar oraya köçürüldü. Amma şərait nə qədər yaxşı olsa da, xəyallar, arzular o qoşa dağların ətəyindəki yurdda qalmışdı. Elə o yurdun da fikri, xəyalı öz doğmalarının yanında idi. Nə qışı qış kimi gəlirdi, nə də baharda üzü gülürdü Qubadlının. Həsrətimizin bitəcəyi gün də yaxınlaşırdı ordumuzun gücü, dövlətimizin iqtisadi qüdrəti artdıqca. Və həmin gün gəldi, 44 günlük Vətən müharibəsində ürəyi Vətən eşqi ilə döyünən oğullar irəli atılaraq cənnətimizi geri almağa nail oldular.

Biz bir olduq, güclənib düşmənin başına ildırım kimi çaxdıq. Azərbaycan xalqına Qaçaq Nəbi kimi xalq qəhrəmanı, Həcər kimi igid qadın, Valeh Bəşadlı kimi general, görkəmli ziyalılar bəxş edən Qubadlı əsl sahibinə qaytarıldı. Qubadlı şəhərinin işğaldan azad olduğunu Azərbaycan Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı oktyabrın 25-də özünün "X" hesabından elan edərək xalqı müjdələdi. Bütün Azərbaycan sevindi, amma aramızda elələri də var idi ki, onların sevinci tam başqa oldu. Bəli, onlar illərdir, öz yurdlarından zorla qovulub məcburi köçkün kimi vaxtilə qışın soyuğunda, yayın istisində çadırlarda yaşamağa məcbur olan insanlar idilər. Cəbrayıldan, Şuşadan, Zəngilandan, Qubadlıdan və işğaldan olan başqa torpaqlarımızdan silah gücünə çıxarılanlar. İllərdir, "O gün gələcək", – deyib ordusuna, dövlətinə, dövlət başçısına ümid bəsləyənlər.

Artıq o ümid doğrulub, hamımızın arzusu yerinə yetib. İşğaldan qarış-qarış azad edilən torpaqlarımızın ən yüksək zirvəsinə sancılan bayrağımız hər birimizin ürəyini dağa döndərüb. Yurdlarından qovulanda özləri ilə təkcə evinin açarlarını götürən, son nəfəsində bax, o sandıqda evimizin açarları var, on-

ları qoruyun, yurdumuz alınanda qapımızı açarsınız deyənlərin arzusu çin olub.

"Bu gecə yuxuda evimizi görmüşəm, görəsən, nə vaxt bir də görəcəyəm həyatımızı? Qış da gəldi, görəsən, Şuşaya qar yağıbmi? Yaz gəldi, xarıbülbul açıbmi görəsən biz olmadan? Bəs nə vaxt çəkəcəyəm Qubadlının havasını ciyərlərimizə?" – deyən neçə-neçə insanın sualları da bitdi artıq. Bu suallar da bitdi, yurd həsrəti də.

Ulu Öndərimizin layiqli davamçısı, Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin Qubadlının mərkəzində əllərində üçrəngli bayrağımız göylərə çəkildiyi gün qubadlılıların həyatının ən gözəl günü oldu. Səfər zamanı dövlət başçısının Qəzyan kəndinin adının ermənicə yazıldığı lövhəni görərək onu sökürüb tapdalaması düşmənin belini ikinci dəfə qırdı. Dövlət başçısı işğaldan azad olunan torpaqlara səfər edərək erməni terrorunu əyani şəkildə bütün dünyaya göstərdi. Bu gün həmin ərazilərdə aparılan işlər bu torpağın əsl sahibinin kim olduğunu da sübut edir. İşğaldan azad olunan şəhər və kəndlərimiz yeni, müasir, həm də tarixi görkəmini saxlamaqla yenidən qurulur.

Prezident cənab İlham Əliyevin imzaladığı "Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonunda yerləşən Qubadlı şəhərinin Baş planının hazırlanması ilə bağlı tədbirlər haqqında" Sərəncamda Qubadlının təbiəti, tarixi keçmişinin nəzərə alınması dövlət başçısı tərəfindən xüsusi diqqətdə saxlanılıb. Bu barədə cənab Prezident rayon ictimaiyyəti ilə görüşündə də bildirmişdir: **"Biz Qubadlı rayonunun bütün kəndlərini, o cümlədən Qubadlı şəhərini yenidən quraçağıq. Qubadlı şəhərinin Baş planı hazırlanır və yaqın ki, yaqın aylarda təqdim ediləcək, o cümlədən Qubadlı ictimaiyyətinə təqdim ediləcəkdir. Əlbəttə ki, bu Baş plan ən müasir normalara uyğun olacaq və Qubadlının təbiəti və tarixi keçmişini də memarlıqda nəzərə alınaçaq".**

Ölkə başçısının Qubadlıya səfərləri təməlqoyma və açılış mərasimləri ilə hər zaman yadda qalır. Xanlıq-Qubadlı yolunun təməlinin qoyulması, "Qubadlı" yarımstansiyasının və Dövlət Sərhəd Xidmətinin yeni hərbi hissə kompleksinin açılışları, Qubadlı şəhərinin Baş planı, rayon ərazisində yaradılacaq Zəbuxçay və Bərgüşadçay Su anbarlarının layihələri ilə tanışlıq, İşğal və Zəfər muzeyləri kompleksinin, həmçinin "Azərişiq" ASC-nin 35 kilovoltluq yarımstansiyasının və Rəqəmsal İdarəetmə Mərkəzinin təməlqoyma mərasim-

ləri bunlardan bir neçəsidir.

Bir qələm sahibinin ən böyük xoşbəxtliyi elinin, Vətəninin xoş günlərini görüb fərəh hissi ilə yazılar yazmasıdır. Biz son illərin ən xoşbəxt mətbuat işçiləriyik ki, artıq dörd ildir, işğaldan bir il də keçdi yox, qələbədən bir, iki il də keçdi yaza bilər, Qubadlı, Zəngilan, Şuşa azaddır deyə bilirik. Oğullarımız öz igidliyi ilə insanları öz doğma evlərinə qaytarmaqla yanaşı, zamanın axarını da dəyişib, Qələbə sözünü, azad olan torpaq kəlməsini də yazdılar tarixin səhifəsinə.

Bayram günlərimizin də sayı artıb, igid ordumuzun qazandığı qələbələrle təqvimə yeni bayram günləri əlavə olunub. Azərbaycan xalqı bu unudulmaz tarixi günləri bayram günü kimi qeyd edir. Bu gün də həmin günlərdən biri – Qubadlı şəhəri günüdür. Qələbə, zəfər günü. İllər keçəcək, zaman dəyişəcək, amma xalqına Qələbə yaşadan oğullar, onların igidliyi bu Vətənin hər daşında, qayasında yaşayacaq. Çiçək olub Qubadlının torpağında bitəcək, Günəş olub Qarabağın azad səmasında doğulaçaq. Ay olub qaranlıq gecələri nura qərç edəcək. Yüz illər keçsə də, hər şəhər öz ocağında gözünü açan qubadlılı bu torpağı azad edən oğulları minnətdarlıqla xatırlayacaq.

✍️ Ramiyə ƏKBƏROVA

Dünya ictimaiyyətinin Azərbaycanla hörmət və etimadı –

Gələcək ay Birləşmiş Millətlər Təşkilatının İqlim Dəyişikliyi üzrə Çərçivə və Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası (COP29) ilə əlaqədar bütün dünyanın diqqəti Azərbaycana fokuslanacaq. İki yüzə yaxın ölkənin belə bir yekdil qərarı qəbul etməsi ölkəmizin dünya siyasi arenasındakı nüfuzundan xəbər verməklə yanaşı, həm də ümumbəşəri ideyalar üzərində sağlam dünya naminə hədəflərinə doğru inamla irəlilədiyini göstərir. Eyni zamanda atılan bu addım 120 dövlətin dəstəyi ilə Qoşulmama Hərəkatına dörd il uğurla sədrlik edən, Qafqazda daimi sülh və sabitlik yaratmaq məqsədilə hərəkətə keçən, sülhü, dialoqu və barışığı dəstəkləyən Azərbaycana hörmət və etimadın nəticəsidir. Prezident cənab İlham Əliyevin də dediyi kimi: **“COP29 beynəlxalq konfrans Azərbaycanda, Bakıda keçiriləcək... Beləliklə, Azərbaycana növbəti dəfə böyük etimad və böyük hörmət göstərilmişdir. Biz buna layiqik, biz apardığımız siyasət nəticəsində dünya miqyasında çox güclü mövqelərə sahib olmuşuq. Azərbaycana beynəlxalq aləmdə olan hörmət günbəgün artır və biz bu hörməti öz əməlimizlə, işimizlə, siyasətimizlə qazanmışıq”.**

və Naxçıvanda “yaşıl enerji” mənbələrinin yaradılması bütün bölgəyə fayda verəcək” ideyası üzərində artıq səmərəli fəaliyyət təşkil olunub, bir sıra tanınmış xarici şirkətlərlə əməkdaşlıq əlaqələri qurulub. Ötən dövrdə Kəlbəcər və Laçın rayonlarında su elektrik stansiyalarının tikintisi, eləcə də Naxçıvanda bərpa olunan enerji mənbələrinə

2030-cu ilə qədər 7 gigavat “yaşıl enerji” istehsal etmək planlaşdırılır ki, bunun da 70 faizi ixrac ediləcək. Nazir Azərbaycanın 3 “yaşıl” dəhlizini, o cümlədən “Black Sea Energy” sualtı elektrik kabeli layihəsinin yaradılmasının təşəbbüskarlarından biri olduğunu vurğulayaraq bu “yaşıl enerji” dəhlizlərinin daha geniş coğrafiyada – Mərkəzi Asiyadan Avropaya qədər “yaşıl enerji” keçidinə mühüm töhfə verəcəyini deyib.

“Yaşıl enerji”yə keçid, iqlim dəyişikliklərinin təsirlərinə qarşı mübarizəyə dair tədbirlər barədə onu da vurğulamaq yerinə düşər ki, 1990-cı illə müqayisədə 2030-cu ilə qədər istixana qazlarının miqdarının 35, 2050-ci ilə qədər isə 40 faiz azaldılmasını hədəfləyən Azərbaycan 2050-ci ilə kimi Qarabağ, Şərqi Zəngəzur və Naxçıvan iqtisadi rayonlarını “sıfır emissiya” zonasına çevirmək istəyir. Və elə bu xüsusda COP29 öncəsi Naxçıvan Muxtar Respublikasında bir gündə 130 000 kubmetr həcmində təbii qaza qənaət edilməsi də real potensialın xəbərçisidir. Belə ki, Dövlət Energetika Xidmətinin yaydığı rəsmi məlumata görə cari il oktyabrın 11-də muxtar respublikanın 947 508 Kv/saat elektrik enerjisinə tələbatı tam “yaşıl enerji” hesabına ödənilib. Digər günlərlə müqayisədə, təqribən, 130 min kubmetr həcmində təbii qaza qənaət edilib, hə-

min gün karbon emissiyası sıfıra düşüb...

Ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyevin COP29-a ev sahibliyi edəcək Bakı Olimpiya Stadionunda görülməli işlərlə mütəmadi olaraq yerində maraqlanması, ərazidə yaradılmış infrastruktur və qurğular, informasiya texnologiyaları və təhlükəsizliyi sahəsində icra olunan tədbirlər, məkanın enerji ehtiyatlarının “yaşıl enerji” mənbələrindən qarşılınması üçün tətbiq edilən həllər konfransa ciddi hazırlıqdan xəbər verir. Əminlik ki, görülməli bütün işlər, xüsusilə də konfransın hədəflərinin ölkəmizin hədəfləri ilə üst-üstə düşməsi, qazanılmış zəngin təcrübə sayəsində Birləşmiş Millətlər Təşkilatının İqlim Dəyişikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası effektiv nəticələr verəcək və bütün dünya daha çox neft-qaz ölkəsi kimi tanınan Azərbaycanın bu istiqamətdəki gücünə də yaxından bələd olacaq. Ölkə başçısının da dediyi kimi: **“Mən şübhə etmirəm ki, COP29 beynəlxalq konfransını da biz yüksək səviyyədə keçirəcəyik, bu, ölkəmizin, xalqımızın növbəti böyük uğuru olacaq. Eyni zamanda Azərbaycan neft-qaz ölkəsi kimi bu sahədə də özünü göstərəcəkdir və dünyada hər kəs bir daha görəcək ki, bizim gündəliyimiz “yaşıl enerji” ilə bağlıdır. “Yaşıl enerji” növlərinin yaradılması və “yaşıl enerji”nin dünya bazarlarına nəqli hazırda bizim enerji siyasətimizin prioritetidir. Bu, reallıqdır və bütün dünya bunu bir daha görəcək”.**

✍️ Nail ƏSGƏROV

COP29-un Azərbaycanda təşkilini şərtləndirən bir sıra əhəmiyyətli nüanslar diqqəti cəmləndirir. Qərarı imzalayan, tərəfləri düşündürən ən vacib məqam, ilk növbədə, təbii ki, belə bir mötəbər tədbirin yüksək səviyyədə təşkili məsələsidir. Bu xüsusda onu qeyd etmək olar ki, Azərbaycan indiyə kimi “TV İslam Həmrəyliyi Oyunları 2017”, “Avroviziya Mahnı Müsabiqəsi”, “Bakı-2015” birinci Avropa Oyunları”, “Beynəlxalq Astro-navtika Konqresi” və “Formula 1” kimi beynəlxalq səviyyəli tədbirlərin təşkilində əsl ev sahibliyi nümunəsi yarada bilib. Məhz qazanılan geniş təcrübənin nəticəsidir ki, COP29-a ev sahibliyi statusu məsələsində də Azərbaycan bütün dünya ölkələri tərəfindən bir-mənalı şəkildə dəstək aldı. İkinci və ən əsas nüans isə konfransın mövzusu, məqsədi və hədəfləridir, yəni global iqlim dəyişiklikləri ilə mübarizə, iqlim fəaliyyətini irəlilətmək, tərəf olmayan maraqlı tərəflərin fəal iştirakını təşviq etmək, iqlim dəyişmələri ilə bağlı ambisiyaları artırmaq və fəaliyyətə təkan verməkdir ki, ölkəmizin illərdir, bu sahədə reallaşdırdığı və icrası davam edən, nəzərdə tutulan sanballı layihələr kifayət qə-

dərdir. Buna ətraf mühitin qorunması ilə bağlı qanunvericilik bazasının təkmilləşdirilməsi, ictimai nəzarətin gücləndirilməsi, müxtəlif adlarda eko, təmizlik, ağacəkmə aksiyalarının, kütləvi iməciliklərin keçirilməsinə, “Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili” çərçivəsində, eləcə də fərqli dövrlərdə ayrı-ayrı beynəlxalq təşkilatlardan, ali tribunallardan ünvanlanan çağırışları aid edə bilərik.

COP29-un məqsəd və hədəflərinə toxunanda Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 2 fevral tarixli Sərəncamı ilə təsdiq olunan “Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər”in icrasına da diqqət yönəltmək lazımdır. Bu zaman növbəti onillikdə ölkənin sosial-iqtisadi inkişafına dair beş Milli Prioritetdən biri kimi müəyyən olunan “təmiz ətraf mühit və “yaşıl artım” ölkəsi” prioritetini əsas götürmək gərəkdir. Həmin prioritet üzrə reallaşdırılan tədbirlər sırasında, xüsusilə “yaşıl enerji”yə keçid məsələsi global iqlim dəyişiklikləri, onların təsirlərinə qarşı mübarizə tədbirlərinə dair effektiv istiqamət hesab edilə bilər. Əminliklə demək olar ki, Prezidentin **“Qarabağ, Şərqi Zəngəzur**

dair mövcud infrastruktur, muxtar respublikada “yaşıl enerji” istehsalı üçün dövlət tərəfindən 1000 hektar ərazinin ayrılması və bunlara müvafiq tədbirlərin icrası ölkəmizi öz hədəflərinə hər ötən gün daha da yaxınlaşdırır. Nümunə üçün qeyd edə bilərik ki, əvvəlki illərlə müqayisədə ötən il Azərbaycanda bərpa olunan enerji mənbələrinin gücü 373,6 meqavat artıb. Naxçıvanda stansiyaların hazırkı generasiya gücü isə 244.8 MVt-dır və yaxın illərdə 1500 MVt güc əlavə olunacağı nəzərdə tutulur. Bu, o deməkdir ki, Naxçıvanda enerji istehsalı 6 dəfə artacaq və bu enerji-nin Türkiyə vasitəsilə Avropaya ixracı da qarşıda duran prioritet vəzifədir. Oktyabrın 11-də Bakıda Pre-COP29-un ikinci günü çərçivəsində keçirilən panel sessiyasında Azərbaycanın energetika naziri Pərviz Şahbazov da sözügedən məsələyə xüsusi diqqət cəmlənərək bildirib ki, Qarabağ, Şərqi Zəngəzur və Naxçıvanda “yaşıl enerji zonaları”nın yaradılması xalis sıfıra ümummilli keçidin əsasını təşkil edir.

Azərbaycan multilateralizm prinsipləri əsasında reallaşdırdığı çoxtərəfli diplomatiya ilə aparıcı dünya ölkələri və təşkilatlarla sıx əlaqələr formalaşdıraraq sülhə, dialoqa, əmin-amanlığa xidmət missiyasını müvəffəqiyyətlə yerinə yetirir. 120 dövlətin dəstəyi əsasında Qoşulmama Hərəkatına dörd il uğurlu sədrlik etməklə beynəlxalq münasibətlərin möhkəmlənməsinə mühüm töhfə verən ölkəmizin TDT və MDB-yə üzv dövlətlərlə, xüsusilə də Türkiyə, Rusiya ilə yaxınlığı regional nüfuzunun kifayət qədər artmasına səbəb olub. Prezident cənab İlham Əliyevin uğurlu diplomatiyası sayəsində son dövrlərdə güclənən, qarşılıqlı etimad və hörmətə söykənən Azərbaycan və ŞƏT, Azərbaycan və BRICS əlaqələri də uzaq gələcəyə hesablanmış geniş perspektivlər vəd edir. Oktyabrın 23-24-də dövlət başçısının Kazanda keçirilən BRICS sammitində iştirakı, “Outreach”/“BRICS+” formatının ilk plenar iclasında çıxışı, sammit çərçivəsində keçirilən rəsmi görüşlər, imzalanan bəyannamə də bu təşkilatın, xüsusilə də quruma sədrlik edən Rusiyanın ölkəmizə qarşı birmənalı hörmət və dəstəyinin ifadəsidir.

Azərbaycan BRICS üçün ticarət dövriyyəsi, logistika dəhlizləri baxımından mühüm mövqedədir

Bildiyimiz kimi, BRICS 2006-cı ildə beş sürətlə inkişaf edən – Braziliya, Rusiya, Hindistan, Çin və Cənubi Afrika ölkələrinin birliyindən yaranan beynəlxalq əhəmiyyətə malik təşkilatdır. Hazırda 10 üzvü olan qurumun nüfuzu həmin respublikaların siyasi gücü ilə yanaşı, maddi, təbii sərvətləri, iqtisadi çəkisi, ticarət imkanları ilə ölçülür. Nüfuzlu “The Economist Group”-un araşdırma qrupu “Economist Intelligence Unit”-in ekspertlərinin qənaətinə görə, hazırda BRICS+ ölkələrinin iqtisadiyyatının həcmi 20 trilyon, G7 ölkələrinin iqtisadiyyatının cəmi isə 40 trilyon dollar təşkil edir. Müqayisə üçün qeyd etmək olar ki, 10 il əvvəl bu fərq 3-4 dəfə idi. Proqnozlara görə, aradakı nisbət azalmağa və bərabərləşməyə doğru gedir. Mütəxəssislərin rəyinə əsasən 2050-ci ilə qədər BRICS-ə daxil olan üzv ölkələrin ümumi iqtisadiyyatı dünyanın ən zəngin ölkələrinin cəmi iqtisadiyyatlarını geridə qoyacaq. Nəzərə alsaq ki, günümüzdə iqtisadi potensial, maddi resurs müstəqil siyasət yürütməkdə, diktdə etməkdə vacib faktordur, belə olan halda BRICS-in yeni dünya düzəninə formalaşmasına təsirinin böyük olduğunu, gələcəkdə daha mühüm bey-

nəlxalq təşkilata çevriləcəyini əminliklə söyləyə bilərik. Təsədüfi deyil ki, hazırda Azərbaycan da daxil olmaqla, ümumilikdə, 30-a yaxın ölkə çoxtərəfli siyasətləri əlaqələndirən vahid geosiyasi bloka çevrilən BRICS-ə üzvlük və ya tərəfdaş dövlət statusu almaq istəyir. Bu mənada, Kazan sammitinə 36 ölkədən və 6 beynəlxalq təşkilatdan nümayəndə heyətlərinin, o cümlədən 22 dövlət başçısının qatılması, BMT-nin Baş katibi Antonio Quterreşin iştirakı özlüyündə bu quruma etimadın və gələcəyinə inamın ifadəsidir.

“Ədalətli global inkişaf və təhlükəsizlik üçün çoxtərəfliliyin gücləndirilməsi” şüarı ilə keçirilən, regional münaqişə və müharibələrin təhlillərinin aparıldığı, müzakirə edildiyi Kazan sammiti Qərbin iqtisadi, siyasi təzyiqlərinə məruz qalan həm Rusiya, həm də Azərbaycan üçün öz siyasi iradəsini, iqtisadi potensialını göstərmək baxımından vacib platforma rolunu oynadı. Ölkəmiz son illərdə mühüm beynəlxalq nəqliyyat layihələrinin icrasına verdiyi töhfələr sayəsində dünya əhalisinin, təxminən, yarısını və global iqtisadiyyatın 1/4-dən çoxunu təşkil edən nəhəng iqtisadi güc mərkəzi sayılan BRICS-ə

üzv olmağa çox yaxındır. Şübhəsiz ki, Azərbaycanın təşkilatda əsas söz sahibləri sayılan Rusiya və Çinlə yaxınlığı, etibarlı ticarət tərəfdaşlığı da bu məsələdə öz rolunu oynayır və oynayacaq da. Bu xüsusda bir faktı da qeyd etmək yerinə düşər ki, ölkəmizin 2023-cü ildə xarici ticarət dövriyyəsinin beşdə biri, təxminən, 20,8 faizi BRICS üzvlərinin payına düşüb. Məhz bütün bu amillərin nəticəsidir ki, sammitdə Rusiya Prezidenti Vladimir Putin logistika dəhlizlərinin inkişafında Azərbaycanın rolunun çox vacib olduğunu diqqətə çatdırdı, ölkəmizin Rusiya və digər BRICS ölkələri ilə artan ticarət dövriyyəsinin həcmimin böyük əhəmiyyət kəsb etdiyini dedi. Prezident İlham Əliyev sammitin “Outreach”/“BRICS+” formatının ilk plenar iclasında çıxışında öz coğrafi mövqeyindən istifadə edən və müasir infrastruktur yaradan Azərbaycanın Avrasiyanın mühüm nəqliyyat və logistika mərkəzlərindən birinə çevrildiyini vurğuladı. Sitat: **“Şərqlə-Qərbi” və “Şimal-Cənub” nəqliyyat dəhlizləri bizim ərazimizdən keçir. Bu nəqliyyat yollarının Azərbaycan ərazisində olan bütün segmentləri uğurla fəaliyyət göstərir. Hazırkı məqamda əra-**

zimizdən yük axınının kəskin artmasını nəzərə alaraq, biz bu dəhlizlərin ötürücülük imkanlarının artırılmasına əlavə vəsaitlər yatırırıq”.

Kazan sammiti həm də Azərbaycanın gələn ay ev sahibliyi edəcəyi COP29-un təşkilinə göstərilən dəstəyin, stimulun növbəti ifadəsinə çevrildi. Belə ki, BRICS üzvü olan ölkələrin dövlət başçıları COP29-un Bakıda keçirilməsini dəstəklədiklərini bir daha açıq şəkildə bildirdilər. Sammitin Yekun Bəyannaməsində global problemlərin həllinə xidmət edən bu mötəbər tədbirin uğurla keçirilməsinə sadıqlıq ifadə olundu: **“Biz Azərbaycanda konfransın uğurla keçirilməsinə sadıqlıq və təsirlərin yumşaldılması, uyğunlaşdırılması, itkilərin milli səviyyədə müəyyən edilmiş cari və gələcək fəaliyyət və məqsədlərə nail olmaq üçün əsas vasitə kimi inkişaf etməkdə olan ölkələr üçün iqlimin maliyyələşdirilməsi üzrə mənalı nəticələr gözləyirik”.** Anti-Azərbaycan siyasəti aparən, dövlətimizin reallaşdırdığı uğurlu layihələrə, xüsusən də gələn ay keçiriləcək bu mötəbər tədbirə kölgə salmağa cəhd göstərən müxtəlif siyasi dairələrə tutarlı cavab olan bu

bəyanat bir daha təsdiqlədi ki, Azərbaycan COP29-un sədri olaraq dünya iqlim diplomatiyasını aktiv şəkildə formalaşdırmağa, Qlobal Cənub və Qlobal Şimal ilə fəal, faydalı dialoq aparmağa qadirdir.

Ümumilikdə, BRICS sammiti Azərbaycanın mühüm geosiyasi mövqeyi, nəqliyyat-logistika imkanları baxımından faydalı, etibarlı ölkə olduğunu bir daha təsdiqlədi. Prezident cənab İlham Əliyev qəti şəkildə ölkəmizin beynəlxalq münasibətlərdə çoxtərəflilik prinsipinin fəal tərəfdarıdır, bu, 2020-2023-cü illərdə Qoşulmama Hərəkatına sədrlik dövründə bizim tərəfimizdən ayıni şəkildə nümayiş etdirilib. Dördillik sədrlik dövründə Qoşulmama Hərəkatı özünün institusional inkişafında böyük addım atıb, beynəlxalq münasibətlər sistemində öz yerini xeyli möhkəmləndirib. Hərəkəta uğurlu sədrlik təcrübəsi bu gün bizə Asiyada Qarşılıqlı Fəaliyyət və Etimad Tədbirləri üzrə Müşavirənin hazırkı sədri qismində kömək edir”.

✍️ Nail ƏSGƏROV

Oktyabrın 21-də Ali Məclis sədrinin birinci müavini Bəxtiyar Məmmədovun sədrliyi ilə Ali Məclisin payız sessiyasında növbəti plenar iclası keçirilib.

Bəxtiyar Məmmədov iclasın gündəliyinə iki məsələnin – “Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi deputatının statusu haqqında” Naxçıvan Muxtar Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə Qanun layihəsi (birinci oxunuş) və

“Normativ hüquqi aktlar haqqında” Naxçıvan Muxtar Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə Qanun layihəsinin müzakirəsinin daxil edildiyini bildirib.

Gündəlikdə duran birinci məsələ ilə bağlı Bəxtiyar Məmmədov qeyd edib ki, “Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi deputatının statusu haqqında” Naxçıvan Muxtar Respublikası Qanununun “Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi deputa-

tının statusu haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun müddəalarına uyğunlaşdırılması məqsədilə müvafiq qanunda dəyişikliklər edilməsi barədə qanun layihəsi hazırlanıb. Layihə Hüquq siyasəti komitəsinin 17 oktyabr 2024-cü il tarixli iclasında müzakirə olunub.

Qanun layihəsi barədə Hüquq siyasəti komitəsinin sədri Əjdər Əliyev məlumat verib, komitənin rəyini diqqətə çatdırıb.

İqtisadi siyasət komitəsinin sədri Emin Şıxəliyev, Humanitar siyasət komitəsinin sədri Ülker Bayramova, Sosial siyasət komitəsinin sədri Nuray Əliyeva və İqtisadi siyasət komitəsinin üzvü Pərvin Nəcəfsoy müvafiq qanuna təklif edilmiş dəyişikliklərin əhəmiyyətini vurğulayıblar.

Sonra qanun birinci oxunuşda qəbul edilib.

“Normativ hüquqi aktlar haqqında” Naxçıvan Muxtar Respub-

likasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Naxçıvan Muxtar Respublikasının Qanun layihəsinin müzakirəsi zamanı bildirilib ki, qanun layihəsi “Normativ hüquqi aktlar haqqında” Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası Qanununun və “Media haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun müddəalarına uyğunlaşdırılma məqsədilə hazırlanıb. Ali Məclisin deputatlarına təqdim edilmiş layihə Hüquq siyasəti komitəsinin 17 oktyabr 2024-cü il tarixli iclasında müzakirə olunub.

Qanun layihəsi barədə Hüquq siyasəti komitəsinin sədri Əjdər Əliyev məlumat verib, sədrlik etdiyi komitənin rəyini diqqətə çatdırdıqdan sonra qanun səsə qoyularaq qəbul olunub.

Bununla da yeddinci çağırış Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin payız sessiyasının iclası başa çatıb.

Ali Məclisin payız sessiyasının növbəti iclası

Oktyabrın 25-də Ali Məclis sədrinin birinci müavini Bəxtiyar Məmmədovun sədrliyi ilə Ali Məclisin iclası keçirilib.

Bəxtiyar Məmmədov iclasın gündəliyində duran məsələnin ikinci oxunuşda olan “Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi deputatının statusu haqqında” Naxçıvan Muxtar Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Naxçıvan Muxtar Respublikasının Qanun layihəsinin müzakirəsi olduğunu bildirib.

Qanun layihəsinin ikinci oxunuşda müzakirəsi ilə əlaqədar Hüquq siyasəti komitəsinin sədri Əjdər Əliyev məlumat verib, komitənin rəyini diqqətə çatdırıb.

Qanun layihəsi oxunduqdan sonra səsə qoyularaq ikinci oxunuşda qəbul edilib.

Ali Məclis sədrinin birinci müavini Bəxtiyar Məmmədov qeyd edib ki, Daxili Nizamnaməyə əsasən ikinci oxunuşda qəbul edilmiş qanun layihəsi müzakirə

zamanı müəyyənləşdirilmiş daxili ziddiyyətlərin aradan qaldırılması və redaktə edilmək üçün aparıcı komitəyə qaytarılıb.

Daxili Nizamnamənin müvafiq maddəsinə uyğun olaraq layihə üçüncü oxunuş üçün hazırlanması məqsədilə Hüquq siyasəti komitəsinə qaytarılıb.

Həmin gün Ali Məclis sədrinin birinci müavini Bəxtiyar Məmmədovun sədrliyi ilə Ali Məclisin növbəti iclası keçirilib. Gündəlikdə duran məsələ – “Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi deputatının statusu haqqında” Naxçıvan Muxtar Res-

publikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Naxçıvan Muxtar Respublikasının Qanun layihəsinin müzakirəsi ilə bağlı Bəxtiyar Məmmədov bildirib ki, Ali Məclisin Hüquq siyasəti komitəsi qanun layihəsinə yenidən baxaraq üçüncü oxunuşda təqdim edib. Layihədə hər hansı dəyişik-

lik yoxdur.

Hüquq siyasəti komitəsinin sədri Əjdər Əliyev qanun layihəsi barədə məlumat verdikdən sonra qanun səsə qoyularaq qəbul olunub.

Bununla da iclas başa çatıb. **Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin mətbuat xidməti**

Oktyabrın 23-də Naxçıvan şəhərində yerləşən Heydər Əliyev Muzeyində “Heydər Əliyev və Azərbaycanın yeni enerji strategiyası” bölməsinin açılışı olub.

Öncə tədbir iştirakçıları Ulu Öndərin abidəsini ziyarət edib, abidənin önünə gül dəstələri düzüblər.

Açılış mərasimi çərçivəsində “Enerji siyasəti” mövzusunda dəyirmi masa təşkil olunub.

Tədbirdə çıxış edən Naxçıvan Muxtar Respublikası Baş nazirinin birinci müavini Elşad Əliyev müasir müstəqil Azərbaycanın qurucusu, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin müdrik siyasəti sayəsində 1990-cı ildə Naxçıvan Muxtar Respublikasının ali qanunverici orqanında ilk dəfə üçrəngli bayrağımızın dövlət rəmzi olaraq qəbul edilməsinin ölkəmiz və xalqımız üçün olduqca mühüm tarixi əhəmiyyət kəsb etdiyini bildirib.

Ulu Öndərin fəaliyyətinin bütün dövrlərində Naxçıvanın dayanıqlı tərəqqisinə diqqət ayırdığını söyləyən Elşad Əliyev blokada şəraitində olmasına baxmayaraq, Naxçıvan Muxtar Respublikasının davamlı inkişafı, əhalinin rifah halının daha da yaxşılaşdırılması istiqamətində zəruri addımlar atıldığını bildirib.

SOCAR-ın Kommunikasiya məsələləri üzrə icraçı direktoru Aygün Hüseynova 2024-cü ilin Naxçıvan Muxtar Respublikasının yaranmasının 100-cü, “Əsrin müqaviləsi”nin imzalanmasının 30-cu, “Neft Daşları”nın yaranmasının isə 75-ci ildö-

Naxçıvan şəhərində yerləşən Heydər Əliyev Muzeyində “Heydər Əliyev və Azərbaycanın yeni enerji strategiyası” bölməsinin açılışı olub

nümləri ilə əlamətdar olduğunu qeyd edib, bu xüsusda SOCAR-ın təşəbbüsü ilə Naxçıvanda Heydər Əliyev Muzeyində “Heydər Əliyev və enerji strategiyası” bölməsinin açılışının önəmini vurğulayıb.

İcraçı direktor Aygün Hüseynova Ümummilli Liderin müəyyənləşdirdiyi enerji strategiyasının Azərbaycanı hərtərəfli inkişafındakı rolundan, Ulu Öndərin neft-qaz sənayemizin inkişafına, neftçilərə göstərdiyi yüksək qayğıdan bəhs edib.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin daim Naxçıvan Muxtar Respublikasının davamlı inkişafına xüsusi diqqət ayırdığını bildiren AMEA Naxçıvan Bölməsinin sədri İsmayıl Hacıyev Ümummilli Liderin rəhbərliyi ilə Naxçıvanın enerji təhlükəsizliyinin, əhalinin dayanıqlı elektrik enerjisi ilə təmin edilməsi istiqamə-

tində əsaslı tədbirlər görüldüyünü vurğulayıb.

Naxçıvan Muxtar Respublikası mədəniyyət nazirinin müavini, nazir vəzifəsini icra edən Həsən Seyidov Ümummilli Liderin Naxçıvan Muxtar Respublikasında mədəniyyət və incəsənətin inkişafına, tarixi-mədəni abidələrin qorunmasına daim böyük önəm verdiyini bildirib və bu sahələrdə görülən işlərdən danışib.

Heydər Əliyev Muzeyinin fəaliyyəti barədə məlumat verən muzeyin direktoru Ramil Orucəliyev burada Ümummilli Liderin həyatı və ictimai-siyasi fəaliyyətinin müxtəlif dövrlərinə dair nümayiş olunan materialların, tarixi sənədlərin, nadir fotoların, Ulu Öndərə məxsus şəxsi əşyaların ziyarətçilər, tədqiqatçılar tərəfindən böyük maraqla qarşılandığını qeyd edib. Direktor, həmçinin

“Heydər Əliyev və Azərbaycanın yeni enerji strategiyası” bölməsinin yaradılmasının muzeyin fondunun daha da zənginləşdirilməsinə önəmli töhfə verdiyini bildirib.

Sonra “Heydər Əliyev və Azərbaycanın yeni enerji strategiyası” bölməsinin açılışı olub.

SOCAR-ın təşəbbüsü ilə yaradılan bölmədə Ulu Öndər Heydər Əliyevin yeni neft strategiyasının icrasını, dahi şəxsiyyətin neft-qaz sənayemizin inkişafına, neftçilərə yüksək diqqətini əks etdirən nadir fotolar yer alıb.

Burada Ümummilli Liderin adını daşıyan 6-cı nəsil yarım-dalma qazma qurğusunun, “Prezident Heydər Əliyev” tankerinin maketləri, “Əsrin müqaviləsi”nin surəti və digər maraqlı sənədlər nümayiş etdirilib.

Daha sonra qonaqlar muzeylə tanış olublar.

Bir millət, iki dövlət

Türkcə
Zəfər yaraşır

**Türkün qolu
bükülməz,
türkün qəddi əyilməz**

Orta Asiya'nın ucsuz-bucaqsız çöllərində başlamışdı türk xalqının qəhrəmanlıq dastanı. Dünyada tayı-bərabəri olmayan igidlik göstərib İstanbulu dəniz sularını aşaraq fəth etmişdi türk əsgəri. 500 illik bir səltənətin ən sağlam təməli qoyulmuşdu həmin gün. Yarım əsr yaşayan Osmanlı imperiyası son nəfəsini I Dünya müharibəsində verdi. Belə ağır şəraitdə Tanrı türk xalqına Mustafa Kamal Paşanı ərməğan etdi. O bütün varlığı ilə Vətəninə bağlı vətənpərvər zabitlərlə birlikdə Türkiyənin qurtuluşu uğrunda savaşa başladı. Anadoludan başlayan azadlıq mübarizəsi böyük bir qəhrəmanlıq tarixi, bir xalqın küllərindən yenidən yaradılışı idi. Türk xalqı bir yox, üç düşmənlə birdən döyüşürdü. Bu həmin vaxtlar idi ki, qadınlar son yadigarı olan qızıl zinət əşyalarını, qocalar mirasını türk ordusuna bağışlayırdı. Qardaş Azərbaycandan, Pakistandan Türkiyəyə gələn yardımlarla ordu daha da güclənir, düşməne sinə gərirdi. Atatürkün *"Vətənin hər qarışı qanımızla sulanmadıqca Vətən tərk olunmayacaq"* sözləri hər bir türk vətəndaşını döyüşə çağırırdı. Bəzən ac-susuz, ayağında köhnə çarıqla, əliyalın döyüşdü türk əsgəri. Soyuq qış gecəsində buz heykələ dönüb şəhidlik şərbəti içdi, amma geri çəkilmədi.

1919-cu il mayın 19-da Qara dəniz sahilindəki Samsun şəhərindən başlayan mübarizə üç il çəkdi. Həmin ilin dekabrında Ankaraya gələn Mustafa Kamal Paşa bu şəhəri Türkiyə dövlətçiliyi uğrunda mübarizənin mərkəzi elan etdi. Cəmi bir il sonra Mustafa Kamal Paşa 1920-ci il aprelin 23-də Ankarada xalqın iradəsini təmsil edən Türkiyə Böyük Millət Məclisinin (TBMM) çağırılmasına nail oldu, başçılıq etdiyi Qurtuluş sa-

vaşı daha da genişləndi. 1921-ci ilin yanvarından başlayaraq qələbələr əldə edən türk ordusu həmin ilin avqustunda Sakarya savaşından zəfərlə çıxdı.

Türk qadını tarixboyu olduğu kimi, bu mübarizədə də öz kişisinin yanında dayanıb milli mübarizəyə öz töhfəsini verdi. Onlar səngərə mərmii, silah daşıyıb türkün qolunun bükülməz olduğunu, bu xalqın bir ölüb, min dirildiyini sübut etdilər. Tarix bir xalqın birliyinə, cəsurluğuna şahid oldu həmin illərdə. 1922-ci ilin avqustunda Mustafa Kamal Paşanın komandanlığı altında həyata keçirilən hücum əməliyyatı ilə Türkiyənin yunan ordusunun işğalı altında olan cənub-qərbi azad edildi. Mustafa Kamal Paşanın ətrafında birləşən xalq üç il davam edən mübarizəni qələbə ilə tamamlayıb düşməni Qara dənizin sularına qər qəttdi. Öz əzəli-əbədi torpağını qorudu.

Həmin günlərdə bütün dünya türkün şanlı bayrağının əbədi olaraq göylərə yüksəlməsinə şahid oldu. 30 avqust Zəfəri ilə yeni dövlətin quruluşunun da təməli qoyuldu. 1923-cü il oktyabrın 2-də türk ordusu sonuncu işğalçı qoşunları – ingilis hərbi gəmilərini İstanbul ətrafından vurub çıxardı. 1923-cü il oktyabrın 29-da artıq dünya səhnəsindən çəkilən Osmanlı imperatorluğundan sonra yeni dövlətin – Cümhuriyyətin qurulması ümumtürk tarixində yeni səhifənin açılması idi. Həmin ilin oktyabrın 29-da Mustafa Kamal Paşa TBMM-də çıxış edərək Türkiyə Cümhuriyyətinin yarandığını elan etdi. Parlament Mustafa Kamal Paşanı ölkənin ilk prezidenti seçdi. Mustafa Kamal ölkənin bölünməzliyini və möhkəmlənməsini təmin etdi. 1932-ci ildə TBMM-in qərarı ilə Ona Atatürk adı verildi.

Prezident İlham ƏLİYEV:

*“İkinci Qarabağ
savaşından sonra
Türkiyə-Azərbaycan
qardaşlığı, birliyi
daha da yüksək
pilləyə qalxıb...*

*hər yerdə
Azərbaycan və
Türkiyə bayraqları
bir yerdə dalğalanır.
Bu, ürəkdən gələn
duygulardır, bu,
əcdadlarımızdan
qalan mirasdır,
onların vəsiyyətidir
və bu, zamanəmizin*

*tələbidir...
Biz hər zaman
olduğu kimi,
bir yerdəyik və
bir yerdə
olacağıq.*

”

Çətin sınaqlara qalib gələn xalq

Türkiyə 1940-cı illərin sonunda yeni siyasi dönəmə – real çoxpartiyalı sistemə qədəm qoydu. 1952-ci ildə NATO-ya daxil olmaqla Türkiyənin beynəlxalq nüfuzu artdı. 1961-ci ildə yeni Konstitusiya qəbul edildi. 60-70-ci illər Türkiyədə daxili siyasi çaxnaşmalar, millətçi qüvvələrin toqquşmaları ilə keçdi. 1974-cü ildə Kipr türklərinə qarşı qırğınlara son qoymaq üçün adaya qoşun yeridən Türkiyə beynəlxalq müstəvidə ciddi haqsız təzyiqlərlə üzləşdi. 1980-ci ildən 2002-ci ilədək Türkiyə partiyaların qurduqları koalision hökumətlər tərəfindən idarə edilirdi. 2014-cü ilin 10 avqustunda Türkiyədə ilk dəfə prezident xalq tərəfindən ümumi səsvermə ilə seçildi. 2017-ci ildə keçirilən referendumla Türkiyənin dövlət idarəçiliyi qismən dəyişdi. Ölkə parlament idarəçiliyindən prezident üsul-idarəsinə keçdi, Baş nazir postu ləğv olundu.

Həmin illərdən bu günə kimi bir çox sınaqlardan çıxan türk xalqı 2016-cı ildə baş verən dövlət çevrilişinə cəhdin qarşısını tankların qarşısına əliyalın çıxaraq aldı. Bir daha türkün belinin əyilməz, qəddinin qırılmaz olduğunu sübut etdi. Qaranlıq bir gecədə ağır döyüş texnikalarının qarşısına çıxıb canını sipər edən türk xalqı bir daha Atatürkünə sədaqət nümayiş etdirdi. Onlar 1919-23-cü illərdə Anadoluda alovlanan Vətən eşqinin sönmədiyini sübuta yetirdi. Və həmin gün dünya bir daha əmin oldu ki, türkün şanlı bayrağı heç vaxt üfüqlərdən enməyəcək.

Bir ananın iki oğlu

Dünyada, bəlkə də, Türkiyə və Azərbaycan kimi bir-birinə yaxın dövlət yoxdur. Bizim münasibətlərimiz təkcə iki lider dövlət

arasındakı rəsmi münasibətə dayanmır. Bu iki xalq bir-birinə qırılmaz tellərlə də bağlıdır. Onlar sevinəndə biz də sevinirik, biz kədərli olanda onlar da kədərli. Türkiyəni öz Vətəni bilib onun azadlığı üçün Çanaqqalada, Azərbaycanı öz doğma eli bilib Bakıda, Naxçıvanda can verən oğulların məzarları bu gün də qalmaqdadır. Azərbaycanlılar Vətəni üçün can verən türkiyəli, onlar isə Türkiyə üçün canını qurban edən azərbaycanlı əsgərləri heç vaxt unutmayacaq. Güclü Türkiyə güclü Azərbaycan, güclü Azərbaycan güclü Türkiyə deməkdir. Bunu iki qardaş ölkənin liderləri hər zaman xüsusi vurğulayırlar. Bunun ən bariz ifadəsi 2020-ci ilin 44 günlük Vətən müharibəsində, 2023-cü ildə Türkiyədə baş verən zəlzələ zamanı Azərbaycan-Türkiyə birliyi oldu. 2021-ci ilin 15 iyununda imzalanan Şuşa Bəyannaməsi isə bu birliyə tarixdə əbədi qalacaq möhür vurdu. İki dövlətin liderlərinin Naxçıvandakı görüşləri və qədim diyarın ən çətin günlərində qardaş ölkənin Naxçıvana qarşı mövqeyi tarix səhifələrinə qürurla yazılan anlardır.

Bu gün həmin gündür, Türkiyə Cümhuriyyətinin günü. Türk dünyasının qapısı Naxçıvandan qonşu, qardaş Türkiyənin başıqarlı dağlarına baxıram. Bu vüqarlı dağlar igid türk əsgərinin, Əli çavuşların 1918-ci ildə Vətəninə uzaqda, Sədərəkdə erməni quldurlarının qarşısında dayanıb canından keçməsinə şahid oldu, Bakıda doğulub Çanaqqalada Türkiyə dövləti üçün şəhadət şərbəti içən igid azərbaycanlının son sözünü dinlədi. Yüz illər keçsə də, bu tarixi həqiqətlər heç vaxt dəyişməyəcək və bu dostluğun, qardaşlığın, qəhrəmanlığın dastanını daş kitabələrdən oxuyacaq gələcək nəsillər.

✍️ Ramiyə ƏKBƏROVA

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin deputatlarının 2024-cü ilin noyabr ayında vətəndaşların qəbulu cədvəli

Nö	Deputat	Tarix və yer	Əlaqələndirici şəxslər və əlaqə nömrələri				
1.	1 saylı Sədərək seçki dairəsi üzrə İsmayilov Mahir İslam oğlu	14.11.2024, saat 10 ³⁰ , Sədərək rayonu, Sədərək kəndi, icra nümayəndəliyinin inzibati binası	İsmayılzadə Seymur Elbəyi oğlu, 070-335-67-05	19.	19 saylı Babək şəhər seçki dairəsi üzrə Allahverdiyeva Həbibə Rəşad qızı	01.11.2024, saat 11 ⁰⁰ , Babək rayonu, Hacıvar kəndi, icra nümayəndəliyinin inzibati binası, 04.11.2024, saat 11 ⁰⁰ , Babək şəhəri, Babək Şəhər Mədəniyyət Sarayının inzibati binası	Fərzəliyeva Nurşanə İntiqam qızı, 051-923-54-56
2.	2 saylı Dəmirçi seçki dairəsi üzrə Quliyeva Zeynəb Kərim qızı	22.11.2024, saat 11 ⁰⁰ , Sədərək rayonu, Qaraağac kəndi, icra nümayəndəliyinin inzibati binası	Novruzov Elçin Abil oğlu, 060-569-45-73				
3.	3 saylı Maxta seçki dairəsi üzrə Şixəliyev Emin Arif oğlu	16.11.2024, saat 11 ⁰⁰ , Şəhur rayonu Kürçülü kəndi, icra nümayəndəliyinin inzibati binası, 16.11.2024, saat 13 ⁰⁰ , Şəhur rayonu Kürkənd kəndi, icra nümayəndəliyinin inzibati binası	Əhmədov Rəşad Məhəmməd oğlu, 050-593-57-08	20.	20 saylı Zeynəddin seçki dairəsi üzrə Həşimov Əli Həsənqulu oğlu	21.11.2024, saat 11 ⁰⁰ , Babək rayonu, Nəhəcir kəndi, icra nümayəndəliyinin inzibati binası, 25.11.2024, saat 11 ⁰⁰ , Babək rayonu, Nəcəfəli Dizə kəndi, icra nümayəndəliyinin inzibati binası	İbrahimov Namin Cabbar oğlu, 060-398-20-25
4.	4 saylı Yengicə seçki dairəsi üzrə Abbasov Əli Feyzulla oğlu	04.11.2024, saat 16 ⁰⁰ , Şəhur rayonu, Aralıq kəndi, Kənd mədəniyyət evi, 07.11.2024, saat 16 ⁰⁰ , Şəhur rayonu, Qarxun kəndi, Kənd mədəniyyət evi, 25.11.2024, saat 16 ⁰⁰ , Şəhur rayonu, Yengicə kəndi, icra nümayəndəliyinin inzibati binası	Nəcəfov Milad Niyaz oğlu, 060-201-11-91 Səfərlı Elmurad Ələddin oğlu, 060-285-00-95	21.	21 saylı Sirab seçki dairəsi üzrə Qənbərov Qafar Tahar oğlu	25.11.2024, saat 15 ⁰⁰ , Babək rayonu, Məmmədrza Dizə və Qaraqala kəndləri, Məmmədrza Dizə kənd icra nümayəndəliyinin inzibati binası	Qənbərli Gülcən Qafar qızı, 060-201-41-01
5.	5 saylı Çomaxtur seçki dairəsi üzrə Nəcəfsoy Pərvin Vidadi qızı	14.11.2024, saat 16 ⁰⁰ , Çomaxtur kəndi, icra nümayəndəliyinin inzibati binası, 20.11.2024, saat 15 ³⁰ , Xələc kəndi, icra nümayəndəliyinin inzibati binası	Nəcəfsoy Aqil Yediyar oğlu, 050-405-43-85	22.	22 saylı Şıxmahmud seçki dairəsi üzrə Məmmədov Üzeyir Səyyad oğlu	29.11.2024, saat 11 ⁰⁰ , Babək rayonu, Xəlilli kəndi, icra nümayəndəliyinin inzibati binası	Həsənəliyev Fərid Rasim oğlu, 060-541-94-95
6.	6 saylı Çərçiboğan seçki dairəsi üzrə Babayeva Aynur Arif qızı	05.11.2024, saat 11 ⁰⁰ , Şəhur rayon Ərəbyengicə kənd icra nümayəndəliyinin inzibati binası, 27.11.2024, saat 15 ⁰⁰ , Şəhur rayon Çəmənli və Arpaçay kəndləri, Çəmənli kənd icra nümayəndəliyinin inzibati binası	Məmmədova Nuranə Arif qızı, 070-523-64-13	23.	23 saylı Cəhri seçki dairəsi üzrə Bayramova Ülkər İmamqulu qızı	07.11.2024, saat 11 ⁰⁰ , Babək rayonu, Cəhri qəsəbəsi, 1 №-li tam orta məktəb, 20.11.2024, saat 11 ⁰⁰ , Babək rayonu, Cəhri qəsəbəsi, icra nümayəndəliyinin inzibati binası	Quliyev Emil Orxan oğlu, 077-545-85-90
7.	7 saylı Xanlıqlar seçki dairəsi üzrə Novruzov Azad Sevinc oğlu	16.11.2024, saat 11 ⁰⁰ , Şəhur rayonu, Xanlıqlar kəndi, icra nümayəndəliyinin inzibati binası, 23.11.2024, saat 11 ⁰⁰ , Şəhur rayonu, Siyaqut kəndi, icra nümayəndəliyinin inzibati binası	Bağırov Turqay Faiq oğlu, 060-550-20-20	24.	24 saylı Naxçıvan şəhər seçki dairəsi üzrə Əliyeva Nuray Yadigar qızı	02.11.2024, saat 11 ⁰⁰ , Naxçıvan şəhəri, Tumbul kəndi, icra nümayəndəliyinin inzibati binası, 06.11.2024, saat 11 ⁰⁰ , Naxçıvan şəhəri, Qaraçuq kəndi, icra nümayəndəliyinin inzibati binası	Seyidli Sabirə Azər qızı, 099-308-00-47
8.	8 saylı Düdəngə seçki dairəsi üzrə Bayramov Mübariz Rəcəb oğlu	29.11.2024, saat 15 ⁰⁰ , Şəhur rayonu, Düdəngə kəndi, icra nümayəndəliyinin inzibati binası	Əhmədova Fatimə Hüseyn qızı, 060-209-99-93	25.	25 saylı Naxçıvan şəhər seçki dairəsi üzrə Məmmədova Xumar Şəmsi qızı	14.11.2024, saat 11 ⁰⁰ , Naxçıvan şəhər, 4 saylı sahə icra nümayəndəliyi, 29.11.2024, saat 11 ⁰⁰ , Naxçıvan şəhər, 4 saylı sahə icra nümayəndəliyi	Hüseynli Bəhriyə Məzayıl qızı, 060-387-07-77, 036-550-08-29
9.	9 saylı Mahmudkənd seçki dairəsi üzrə Şükürov Kamil Qəzənfər oğlu	04.11.2024, saat 11 ⁰⁰ , Şəhur rayonu, Mahmudkənd kəndi, icra nümayəndəliyinin inzibati binası 14.11.2024, saat 11 ⁰⁰ , Şəhur rayonu, Oğlanqala kəndi, icra nümayəndəliyinin inzibati binası 19.11.2024, saat 11 ⁰⁰ , Şəhur rayonu, Məmmədsabir kəndi, icra nümayəndəliyinin inzibati binası	Əliyev Mehman Vəli oğlu, 050-647-50-04 Hüseynov Ənvər Ələsgər oğlu, 060-416-95-10 Heydərov Elman Aydın oğlu, 050-674-89-94	26.	26 saylı Naxçıvan şəhər seçki dairəsi üzrə Orucov Asəf Yunis oğlu	04.11.2024, saat 10 ⁰⁰ , Naxçıvan şəhər, Ərtəğrol Cavid adına Uşaq Musiqi və Bədii Sənətkarlıq Məktəbinin inzibati binası, 22.11.2024, saat 10 ⁰⁰ , Naxçıvan Şəhər, 6 saylı Mənzil İstismar İdarəsinin inzibati binası	Əliyev Səfər Səxavət oğlu, 060-485 25-85 Məmmədova Ziniyət Zakir qızı, 060-544-23-13
10.	10 saylı Şəhur şəhər seçki dairəsi üzrə Hacıyeva Sevil Məhəmmədli qızı	01.11.2024, saat 11 ⁰⁰ , Şəhur rayonu, Şəhriyar kəndi, icra nümayəndəliyinin inzibati binası, 25.11.2024, saat 11 ⁰⁰ , Şəhur rayonu, Şəhur şəhəri, Şəhur şəhər Mərkəzi Kitabxanasının inzibati binası	İsmayılova Mahı Arif qızı, 070-755-00-76	27.	27 saylı Naxçıvan şəhər seçki dairəsi üzrə Məmmədzadə Vüsal Əziz oğlu	05.11.2024, saat 15 ⁰⁰ , Naxçıvan şəhəri, 2 nömrəli tam orta məktəb, 19.11.2024, saat 15 ⁰⁰ , Naxçıvan şəhəri, 10 nömrəli tam orta məktəb	Məmmədli Röyal Vüsal oğlu, 060-200-54-64
11.	11 saylı Aşağı Yaycı seçki dairəsi üzrə Həsənova Sevinc Nəsrəddin qızı	22.11.2024, saat 12 ⁰⁰ , Şəhur rayonu, Dizə kəndi, icra nümayəndəliyinin inzibati binası, 22.11.2024, saat 15 ⁰⁰ , Şəhur rayonu, Həməzli kəndi, icra nümayəndəliyinin inzibati binası	Kərimova Tərifə Məmməd qızı, 050-719-85-39	28.	28 saylı Naxçıvan şəhər seçki dairəsi üzrə Babayeva Təhminə Adil qızı	05.11.2024, saat 15 ⁰⁰ , Naxçıvan şəhəri, 8 nömrəli tam orta məktəb, 19.11.2024, saat 15 ⁰⁰ , Naxçıvan şəhəri, 12 nömrəli tam orta məktəb	Cəlilzadə Səkinə Əhməd qızı, 051-310-55-38
12.	12 saylı İbadulla seçki dairəsi üzrə Məmmədov Məmməd Kərəm oğlu	07.11.2024, saat 15 ⁰⁰ , Şəhur rayonu, Ələkli kəndi, icra nümayəndəliyinin inzibati binası, 21.11.2024, saat 15 ⁰⁰ , Şəhur rayonu, Vərməziyar kəndi, icra nümayəndəliyinin inzibati binası	Məmmədli Cınarə Məmməd qızı, 077-322-86-86	29.	29 saylı Naxçıvan şəhər seçki dairəsi üzrə Məmmədov Bəhrüz Qibləli oğlu	15.11.2024, saat 16 ⁰⁰ , Naxçıvan şəhəri, NDU Təbiətşünaslıq və kənd təsərrüfatı fakültəsi, 28.11.2024, saat 16 ⁰⁰ , Naxçıvan şəhəri, NDU Təbiətşünaslıq və kənd təsərrüfatı fakültəsi	Rəhimov Vüsal Musa oğlu, 060-333-00-23
13.	13 saylı Püsyən seçki dairəsi üzrə Novruzov Rafiq Novruz oğlu	04.11.2024, saat 15 ⁰⁰ , Şəhur rayonu, Danyeri kəndi, Danyeri kənd icra nümayəndəliyi, 29.11.2024, saat 15 ⁰⁰ , Şəhur rayonu, Tənənəm kəndi, Tənənəm kənd icra nümayəndəliyi	İbrahimov Əli Allahverdi oğlu, 050-571-33-03	30.	30 saylı Naxçıvan şəhər seçki dairəsi üzrə Əhmədova Şəhla Hüseyn qızı	14.11.2024, saat 10 ⁰⁰ , Naxçıvan şəhəri, Şahmat Mərkəzi, 27.11.2024, saat 10 ⁰⁰ , Naxçıvan şəhəri, Şahmat Mərkəzi	Əhmədova Arzu Rza qızı, 060-384-34-30
14.	14 saylı Qarabağlar seçki dairəsi üzrə Zeynalov Təbriz Eyvaz oğlu	05.11.2024, saat 11 ³⁰ , Kəngərli rayonu, Qarabağlar kəndi, icra nümayəndəliyinin inzibati binası 15.11.2024, saat 11 ³⁰ , Kəngərli rayonu, Yurdçu kəndi, icra nümayəndəliyinin inzibati binası 19.11.2024, saat 11 ³⁰ , Kəngərli rayonu, Qabıllı kəndi, icra nümayəndəliyinin inzibati binası	Əhmədzadə Əhməd İlqar oğlu, 050-804-68-00	31.	31 saylı Naxçıvan şəhər seçki dairəsi üzrə Məmmədov Nazim Məmməd oğlu	15.11.2024, saat 15 ⁰⁰ , Naxçıvan şəhəri, 17 №-li tam orta məktəb, 27.11.2024, saat 15 ⁰⁰ , Naxçıvan şəhəri, 17 №-li tam orta məktəb	Hüseynov Sərvər Zeyqəm oğlu, 050-364-05-06
15.	15 saylı Qıvrıq seçki dairəsi üzrə Orucova Xəzəngül Yunis qızı	05.11.2024, saat 11 ⁰⁰ , Kəngərli rayonu, Qıvrıq qəsəbəsi, qəsəbə tam orta məktəbi	Məmmədova Vəfa Elman qızı, 060-491-30-96	32.	32 saylı Naxçıvan şəhər seçki dairəsi üzrə Qasımov Əziz Kamal oğlu	04.11.2024, saat 15 ⁰⁰ , Naxçıvan şəhəri, Əcəmi məhəlləsi, Əliabad qəsəbəsi, icra nümayəndəliyinin inzibati binası, 07.11.2024, saat 15 ⁰⁰ , Naxçıvan şəhəri, 59-cu məhəllə, Naxçıvan şəhəri, 1 №-li tam orta məktəbin binası, 15.11.2024, saat 15 ⁰⁰ , Naxçıvan şəhəri, 48-ci məhəllə, Naxçıvan şəhəri, 17 №-li tam orta məktəbin binası	Rəhimov İntiqam Rəhim oğlu, 055-873-85-86
16.	16 saylı Xok seçki dairəsi üzrə Məmmədov Mövlan Ələddin oğlu	04.11.2024, saat 11 ⁰⁰ , Kəngərli rayonu, Çalxanqala kəndi, icra nümayəndəliyinin inzibati binası, 18.11.2024, saat 11 ⁰⁰ , Kəngərli rayonu, Xıncab və Təzəkənd kəndləri, Xıncab kənd icra nümayəndəliyinin inzibati binası	Hacızadə Qorxmaz Vahid oğlu, 050-749-63-10	33.	33 saylı Naxçıvan şəhər seçki dairəsi üzrə Dünyamalıyeva Aysel Məmməd qızı	15.11.2024, saat 11 ⁰⁰ , Naxçıvan şəhəri, Əliabad qəsəbəsi, icra nümayəndəliyinin inzibati binası, 27.11.2024, saat 11 ⁰⁰ , Naxçıvan şəhəri, Əliabad qəsəbəsi, icra nümayəndəliyinin inzibati binası	Əhmədova Arzu Rza qızı, 060-384-34-30
17.	17 saylı Nəhrəm seçki dairəsi üzrə Cəfərov Rauf Mehralı oğlu	07.11.2024, saat 15 ⁰⁰ , Babək rayonu, Nəhrəm qəsəbəsi, icra nümayəndəliyinin inzibati binası	Hüseynov Elvin Hüseyn oğlu, 050-246-67-78	34.	34 saylı Şahbuz şəhər seçki dairəsi üzrə Rüstəmovə Gülşad Qəzənfər qızı	19.11.2024, saat 11 ⁰⁰ , Şahbuz rayonu, Şahbuz şəhəri, “Araz” kinoteatrının binası, 29.11.2024, saat 11 ⁰⁰ , Şahbuz rayonu, Külüs kəndi, icra nümayəndəliyinin inzibati binası	Rzayev Əli Firudin oğlu, 050-337-69-44
18.	18 saylı Nəhrəm seçki dairəsi üzrə Rzayev Teymur Yaqub oğlu	15.11.2024, saat 15 ⁰⁰ , Babək rayonu, Nəhrəm qəsəbəsi, icra nümayəndəliyinin inzibati binası, 19.11.2024, saat 15 ⁰⁰ , Babək rayonu, Çəsməbasar və Güznüt kəndləri, Güznüt kənd icra nümayəndəliyinin inzibati binası	Axundov Simral Fərəc oğlu, 050-289-05-78	35.	35 saylı Kolanı seçki dairəsi üzrə Tarverdiyeva Gülxarə Budaq qızı	05.11.2024, saat 11 ⁰⁰ , Şahbuz rayonu, Qızıl Qışlaq kəndi, icra nümayəndəliyinin inzibati binası, 22.11.2024, saat 11 ⁰⁰ , Şahbuz rayonu, Biçənək kəndi, icra nümayəndəliyinin inzibati binası	Adilzadə Adil Azər oğlu, 060-307-07-37

36.	36 sayılı Badamlı qəsəbə seçki dairəsi üzrə Məmmədov Ramiz Gülməmməd oğlu	20.11.2024, saat 15 ⁰⁰ , Şahbuz rayonu, Badamlı kəndi, icra nümayəndəliyinin inzibati binası	Qasimov Bəhlul Fəraməz oğlu, 050-483-29-78
37.	37 sayılı Culfa şəhər seçki dairəsi üzrə Əliyev Əjdər Zahid oğlu	04.11.2024, saat 10 ⁰⁰ , Culfa şəhəri, icra nümayəndəliyinin inzibati binası, 27.11.2024, saat 10 ⁰⁰ , Culfa şəhəri, icra nümayəndəliyinin inzibati binası	Məmmədov Rəhman Abasət oğlu, 060-469-08-69; 077-569-43-65
38.	38 sayılı Yayıcı seçki dairəsi üzrə Xudiyev Rza Əli oğlu	20.11.2024, saat 15 ⁰⁰ , Culfa rayonu, Yayıcı kəndi, icra nümayəndəliyinin inzibati binası	Əliyev Əli Şəmsəddin oğlu, 050-740-20-27
39.	39 sayılı Bənəniyar seçki dairəsi üzrə Abdullayev Qəzənfər İsmayıl oğlu	15.11.2024, saat 11 ⁰⁰ , Culfa rayonu, Kırna kəndi, icra nümayəndəliyinin inzibati binası, 28.11.2024, saat 11 ⁰⁰ , Culfa rayonu, Qızılcə kəndi, icra nümayəndəliyinin inzibati binası	Əsgərov Elnur Lazar oğlu, 055-299-15-99, 060-211-82-42
40.	40 sayılı Saltaq seçki dairəsi üzrə Canməmmədov Canməmməd Ramiz oğlu	05.11.2024, saat 10 ⁰⁰ , Culfa rayonu, Milax kəndi, icra nümayəndəliyinin inzibati binası, 19.11.2024, saat 10 ⁰⁰ , Culfa rayonu, Ləkətağ kəndi, icra nümayəndəliyinin inzibati binası, 26.11.2024, saat 10 ⁰⁰ , Culfa rayonu, Ərəfsə kəndi, icra nümayəndəliyinin inzibati binası	Gözəlov Zəkəriyyə Tahir oğlu, 060-289-61-62, 050-289-61-62
41.	41 sayılı Ordubad şəhər seçki dairəsi üzrə Məmmədov Bəxtiyar İbrahim oğlu	14.11.2024, 28.11.2024, saat 10 ⁰⁰ , Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin inzibati binası	Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin qəbul sektoru, 036-544-01-43
42.	42 sayılı Aşağı Əndəmic seçki dairəsi üzrə Abdullayev Arzu Kamal oğlu	07.11.2024, 21.11.2024, saat 15 ⁰⁰ , Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin inzibati binası, 27.11.2024, saat 15 ⁰⁰ , Ordubad rayonu, Yuxarı Əylis kəndi, icra nümayəndəliyinin inzibati binası	Hacıyev Cınar Sahib oğlu, 060-352-52-53
43.	43 sayılı Vənənd seçki dairəsi üzrə Nəbiyev Ramil Paşa oğlu	01.11.2024, saat 11 ⁰⁰ , Ordubad rayonu, Xanağa kəndi, icra nümayəndəliyinin inzibati binası, 22.11.2024, saat 11 ⁰⁰ , Ordubad rayonu, Dırmıs kəndi, icra nümayəndəliyinin inzibati binası	Əhmədov Ziyad Mehman oğlu, 070-280-75-01, 557-37-59
44.	44 sayılı Dəstə seçki dairəsi üzrə Rzayev Elmar İlqar oğlu	18.11.2024, saat 15 ⁰⁰ , Ordubad rayonu, Dəstə kəndi, icra nümayəndəliyinin inzibati binası, 19.11.2024, saat 15 ⁰⁰ , Ordubad rayonu, Düylün kəndi, icra nümayəndəliyinin inzibati binası	Səfərov Vüsal Ramiz oğlu, 060-487-57-47
45.	45 sayılı Sabirkənd seçki dairəsi üzrə Əhmədova Gülxarə Mənaif qızı	14.11.2024, saat 11 ⁰⁰ , Ordubad rayonu, Gilançay kəndi, icra nümayəndəliyinin inzibati binası, 30.11.2024, saat 11 ⁰⁰ , Ordubad rayonu, Biləv kəndi, icra nümayəndəliyinin inzibati binası	Əhmədov Suat Yusif oğlu, 060-200-09-30

18 oktyabr – Müstəqilliyin Bərpası Günü və Naxçıvan Muxtar Respublikasının yaranmasının 100 illiyi münasibətilə Naxçıvan Dövlət Filarmoniyasının Mahnı və Rəqs Ansamblı Türkiyə Respublikasının

İğdır şəhərində konsert proqramı ilə çıxış edib.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin və İğdır-Azərbaycan Evinin birgə təşkilatçılığı ilə konsert proqramı İğdır Mədəniyyət

Mərkəzində təşkil olunub.

Naxçıvan Muxtar Respublikası mədəniyyət nazirinin müavini, nazir vəzifələrinin müvəqqəti icraçısı Həsən Seyidov, İğdır valisi Ercan Turan, Türkiyənin Naxçıvandakı Baş konsu-

Naxçıvan Dövlət Filarmoniyası Türkiyədə konsert proqramı ilə çıxış edib

lu Asip Kaya, Naxçıvan Muxtar Respublikası Nazirlər Kabineti Aparatının əməkdaşı Gülçin Dünyamalıyev, Azərbaycan Respublikası Xarici İşlər Nazirliyinin Naxçıvan Muxtar Respublikasındakı İdarəsinin rəisi Vüsal Ələkbərli və digər hökumət nümayəndələrinin iştirak etdiyi tədbir Türkiyə və Azərbaycan himnlərinin səsləndirilməsi ilə başlayıb.

Daha sonra çıxış edənlər tədbirin əhəmiyyətini vurğulayaraq Azərbaycan-Türkiyə qardaşlığının tarixi bağlarından bəhs edib, tədbirin əhəmiyyətini diqqətə çatdırıblar.

Musiqili gecədə Əli Səliminin “Sizə salam gətirmişəm”, Xan Şuşinskinin “Şuşanın dağları”, Üzeyir Hacıbəylinin “Çırpınırdı Qara dəniz”, Cavanşir Quliyevin “Azərbaycan-Türkiyə”, eləcə də digər mahnı və rəqslər ifa edilib.

Filarmoniyanın solistləri Zülfiqar Mahmudov, Nərmən Hüseynova, İlkin Abdullayev, Əfsanə Babayeva tərəfindən səsləndirilən mahnılar, həmçinin rəqs qrupunun çıxışları qardaş ölkənin sənətsevərləri tərəfindən alqışlarla qarşılanıb.

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin müəllimi, Naxçıvan Dövlət Universitetinin ilk rektoru Əli Əliyevin 120 illiyi qeyd olunub

əsəri Naxçıvanın tarixi və mədəni irsini qoruyan önəmli mənbələrdən biridir. Elbrus İsayev Əli Əliyevin universitetin ilk rektoru kimi Naxçıvanın təhsil mühitinə böyük töhfələr verdiyini və onun xidmətlərinin daim yüksək qiymətləndirildiyini diqqətə çatdırıb.

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Naxçıvan Bölməsinin sədri, akademik İsmayıl Hacıyev qeyd edib ki, ictimai-siyasi xadim təhsil sahəsindəki xidmətləri ilə yanaşı, siyasi fəaliyyəti ilə də yaddaşlarda iz buraxıb. Akademik Əli Əliyevin 1941-1947-ci illərdə Naxçıvan MSSR Xalq Maarif komissarı, Naxçıvan MSSR Maarif naziri, 1951-1967-ci illərdə Naxçıvan MSSR Ali Soveti Rəyasət Heyətinin katibi vəzifəsində çalışdığını, 1967-1970-ci illərdə Azərbaycan Dövlət Pedaqoji İnstitutunun Naxçıvan filialının (indiki Naxçıvan Dövlət Universiteti) təşkilatçısı və ilk direktoru olduğunu vurğulayıb.

AMEA-nın müxbir üzvü, tarix elmləri doktoru, professor Hacı Fəxrəddin Səfərli, tarix elmləri doktoru, dosent Eynulla Mədətli, fəlsəfə elmləri doktoru, professor Məmməd Rzayev, tarix elmləri doktoru, dosent Xəzər Hüseynov, “Xan Sarayı” Dövlət Tarix-Memarlıq Muzeyinin direktoru Nəzakət Əsədova, Əli Əliyevin nəvəsi tarix üzrə fəlsəfə doktoru Nail Əliyev ali təhsil ocağının ilk rektorunun elmi-pedaqoji və ictimai fəaliyyətindən danışib, onunla bağlı xatirələrini bölüşüblər.

Tədbirdən əvvəl qonaqlar Naxçıvan şəhər qəbiristanlığında tarix elmləri namizədi, dosent Əli Əliyevin məzarını ziyarət edərək Naxçıvan Dövlət Universiteti adından əkilil qoyublar.

Naxçıvan Dövlət Universitetində keçirilən tədbir çərçivəsində universitetin ilk rektoru, görkəmli ictimai-siyasi xadim Əli Əliyevin adına auditoriyanın açılışı olub. Auditoriya Əli Əliyevin zəngin və çoxşaxəli həyat fəaliyyətini əks etdirən şəkillər, elektron resurslar, kitablar və digər elmi-ədəbi mənbələrlə təchiz edilib.

Tədbir başlamadan öncə Əli Əliyevə həsr olunan Naxçıvan Televiziyasının hazırladığı film nümayiş olunub.

Ali təhsil ocağının rektoru Elbrus İsayev görkəmli elm xadimi Əli Əliyevin istər tarix elminin, istərsə də Naxçıvan Dövlət Universitetinin inkişafı sahəsində gördüyü işlərdən ətraflı bəhs edib. Diqqətə çatdırılıb ki, tarixçi Əli Əliyev Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri, görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyevin müəllimlərindən olub. Bildirilib ki, Azərbaycan-Ermənistan münasibəsinin şahidi olaraq əsərlər qələmə alan tarixçinin yazdığı “Əlinə yaddaşı”

“Gələcəklə ünsiyyət” 14-cü beynəlxalq konfrans keçirilib

Naxçıvan Dövlət Universitetində keçirilən tədbirdən əvvəl qonaqlarla görüşən universitetin rektoru Elbrus İsayev Türkiyə Radio və Televiziya kanallarının muxtar respublikada geniş izləyici kütləsinin olduğunu bildirərək qardaş ölkə mediasının fəaliyyətini yüksək qiymətləndirib.

Türkiyə Radio və Televiziya Ali Şurası sədrinin müavini Orhan Karadaş qardaş ölkədə fəaliyyət göstərən radio və televiziya kanallarının yayımlarına nəzarət edən ictimai qurumun məqsədi haqqında məlumat verib. Qarşılıqlı fikir mübadiləsi ilə keçən görüşün sonunda türkiyəli qonaq Elbrus İsayevə plaket təqdim edib.

“Gələcəklə ünsiyyət” beynəlxalq konfransının əvvəlində hər iki ölkənin Ulu öndərləri – Mustafa Kamal Atatürkün və Heydər Əliyevin, eləcə də şəhidlərimizin əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib, Dövlət himnləri səsləndirilib.

Naxçıvan Dövlət Universitetinin rektoru Elbrus İsayev konfransın qədim Naxçıvan torpağında keçirilməsinin əhəmiyyətindən bəhs edib. Vurğulanıb ki, “Şərqi qapısı” adlandırılan muxtar respublika Türk dünyası üçün birləşdirici nöqtədir. Rektor muxtar respublikanın 100-cü, Türkiyə Cümhuriyyətinin 101-ci ildönümündə belə mötəbər tədbirin təşkilini yüksək qiymətləndirib.

Elm və Ali Təhsil üzrə Dövlət Agentliyi Beynəlxalq Əməkdaşlıq şöbəsinin müdiri Müjdət Həsənov bildirib ki, hazırda Türkiyənin müxtəlif universitetlərində 35 mindən çox azərbaycanlı tələbə təhsil alır. Vurğulanıb ki, Türkiyə Radio və Televiziya Ali Şurasının təşkil etdiyi bu konfrans Azərbaycan universitetlərinin beynəlxalq səviyyədə əlaqələrinin artırılmasına önəmli töhfədir.

Azərbaycanın Türkiyədəki səfirliyinin təhsil məsələləri üzrə müşaviri, dosent Nəcibə Nəsibova çıxışında proqramın Naxçıvanda təşkil olunmasının bölgənin gələcəyi baxımından əhəmiyyətli olduğunu qeyd edib.

Türkiyə Respublikasının Naxçıvandakı Baş konsulu Asip Kaya

Naxçıvanın 100 illik tarixinə nəzər salıb. Hər iki ölkə arasında möhkəm bağların olduğunu dilə gətirən Asip Kaya bu əlaqələrin inkişafı istiqamətində görülən işlərdən bəhs edib.

Türkiyə Radio və Televiziya Ali Şurası sədrinin müavini Orhan Karadaş 14-cü “Gələcəklə ünsiyyət” konfransının Naxçıvanda təşkil olunmasının vacibliyini qeyd edib. Mustafa Kamal Atatürkün Naxçıvanın Türk dünyası üçün böyük əhəmiyyətə malik olduğunu və qorunmasının vacibliyini nəzərə alaraq dediyi: “Naxçıvan Türkün qapısıdır. Bu xüsusiyyəti nəzərə alaraq əlinizdən gələni edin” sözlərini iştirakçıların diqqətinə çatdırıb.

Sonra 15 ölkədən 26 tələbənin hazırladığı “Ənənəvi rəqəmsal media üsullarında dəyişim” mövzusunda təqdimatlar olub.

Konfransda qarşılıqlı plaketlər və hədiyyələr təqdim edilib. Həmçinin iştirakçı tələbə gənclərə Naxçıvan Dövlət Universitetinin hədiyyələri verilib.

Sonda konfrans iştirakçıları xatirə fotosu çəkdiriblər.

Toy və yas biznesinin əsirləri

(əvvəlki qəzetin 19 oktyabr 2024-cü il nömrəsində)

Saturn planetinə sarı tuşlanan klarnet

Siyahı uzundur, sadalamıram. Qoy birini də deyim, ürəyimdə qalmasın. Çağırblar ciyərqaqmaya, həyətdə girirsən nağaraçalan yeriyir qabağına, çomağı nağaraya elə vurur ki, az qalır, dərisi cırılırsın, adama elə gəlir ki, həmin anda ona nəmər verməsən, ikinci çomaq təpənə enəcək. Klarnetçalan klarneti Saturn planetinə sarı tuşlasa da, gözü cibindədir, kinooperator səni ön planda çəkirsə, bax gör də, neynirsən. Birdimi, ikidimi?..

Hamı ürəkbulandıran belə toylardan dad eləyir, amma heç kəs də ayağını məlum “cığır”dan kənara qoymaq istəmir. Hətta gün çörəyinə möhtac olandan da soruşanda deyir ki, eldən-obadan ayıbdı, qohum-əqrəbə mənə nə deyər.

Toylardakı vəhşi israfçılığın qarşısının alınmasını hamı istəyir, lakin bir araya gələ bilmir. Elə isə məsələ niyə inzibati metodlarla həll olunmur? Toyların tənzimlənməsi üçün bir qərar və ya sərəncam kifayətdir. Nədən bu qərar verilmir? Nə üçün hamını narahat edən bu məsələdə əhalinin deyil, kimlərinsə himayə etdiyi şadlıq sarayı və restoranların sahibkarının mənafeyi qorunur? Onların varlanması üçün milli-mənəvi dəyərlər nə üçün ayaq altına atılmalıdır?

Bu sualların cavabı varmı?

Əgər yadımdadırsa, pandemiya dövründə bu məsələ qərar və sərəncamlarla çox gözəl həll olunmuşdu. Hər şeyin ölçü-biçisi vardı, hamı da razılıq edirdi. Toyların tənzimlənməsi üçün yeni bir pandemiya gözləliyikmi?

Son illər şadlıq sarayları, restoranların sayı yağışdan sonra göbələk kimi artmaqdadır. Təbii ki, onların sahibləri bu yolda xərc-lədiklərini tez bir zamanda qaytarmaq istəyir. Onlar buna işə xidmətinə müasir tələblər səviyyəsində qurmaq hesabına yox, əsasən, toyların məkanı kimi nail olmağa üstünlük verirlər. Toy mafiyası, əsasən, bu yerlərdə formalaşır. Təbii ki, elə aparılır ki, əhalinin böyük əksəriyyəti könüllü olaraq toy mafiyasının toruna düşür. İmkani olan da, olmayan da bu axınla getmək məcburiyyətindədir. Toyla bağlı sifariş verəndə istər-istəməz toy sahibinə növbənöv çeşiddə yeməklər təklif olunur. Nəticədə, şadlıq evləri toyun təşkilinə çəkilən xərcin maya dəyərindən beşqat, onqat artıq pul qazanırlar. Qazanan mafiya olur, itirdiklərimiz isə milli dəyərlərimiz.

Naxçıvanda ilk dəfə olaraq ölkə üzrə mərkəzləşdirilmiş qaydada keçirilən diaqnostik qiymətləndirilmə prosesində Naxçıvan şəhər 5 nömrəli körpələr evi-uşaq bağçasının tərbiyəçi-müəllimi Leyla Məmmədhasənlı və Naxçıvan şəhər 7 nömrəli körpələr evi-uşaq bağçasının tərbiyəçi-müəllimi Sürəyya Qasimova maksimum 60 baldan 57 bal toplayıb.

Söhbətimiz zamanı tərbiyəçi-müəllim Leyla Məmmədhasənlı bildirdi: “2021-ci ildən bağçada çalışıram. Diaqnostik qiymətləndirmə imtahanına 2 ay müddətində hazırlamışam. Bundan əvvəl Naxçıvan Muxtar Respublikası Təhsil Nazirliyinin təşkil etdiyi iki sınaqda iştirak etmişəm və hər ikisində də yüksək nəticə (60,53) göstərmişəm. Bu yolda mənə dəstək olan həyat yoldaşıma və bağçamızın müdiri Cəmilə Hüseynovaya minnətdarlığımı bildirirəm. Qeyd edirəm ki, mənim üçün ikinci bir

Hüseyn ƏSGƏROV
yazıçı-publisist

Bülbül, üstündə də fil

Hələ təzə əndrabadi adətlər də peyda olub. Son vaxtlar mərkəzdən tutmuş ucqarlara qədər təzə çayxanalar açılır. Əksəriyyətində sadə çay verilmir. Bir stəkan çayı da dəsgahla içməlisən. Gərək mütləq mü-rəbbə və digər şirniyyat da ola. Yəni bülbül, üstündə də fil. Ha denən ki, şəkərə meylliyəm, yaxud şəkər səhhiyyəmə zərərdir.

Deyir, yox ey, bir ətək pul verib açıdımışam, gərək pulunu çıxaram, ya yox?! Zalımnın oğlu bir-iki ayın içində verdiyi pulu çıxarmaq istəyir, onu istehlakçıların hüququ zərər qədər maraqlandırmır.

Xalqımız ta əzəldən çaya meyllidir. İlk tanışlıqlar, əsasən, çayxanalar-dan başlayır, münasibətlər burada möhkəmlənir, planlar cızılır, arzular dilə gəlir, xatirələr çözüülür. Açıq deyək ki, müxtəlif təminatlı adamların bir araya gəlməsi üçün çayxanalar əvəzəlməz məkandır. 20-25 il əvvəl Naxçıvanda müəyyən istisnalarla çayxanaların fəaliyyətinin dayandırılması əhalinin məskunlaşmasına öz mənfi təsirlərini göstərdi. Təsəvvür edin, kənd yeri, işdən-gücdən qayıdan adamların üz tutacaq bir yeri yox. Də-

mir qaz borularının üstündə əyləşib yola nə qədər gözdikmək olar?

İndi də cibi çayxanaya tərs mütənəşib olan adamlar yenidən qaz borularına sarı boylanmaqdadır.

Hələ yas mərasimləri

Haradasa toyları bir təhər ötüşdürmək olar. Çünki toylar əvvəlcədən planlaşdırılır, hazırlıq görülür. Yas isə qəfildən baş verən bir hadisədir. Dünyasını dəyişmiş insanla-

Müəllif: Araz Xudiyev

Diaqnostik qiymətləndirilmədə 2 tərbiyəçi-müəllim 57 bal toplayıb

sevindirici hal budur ki, bağçamızda 5 müəllim 50 baldan yuxarı bal toplayaraq Azərbaycan Respublikası üzrə bağçalar arasında ən yüksək nəticəni göstərib”.

Digər müsahibim isə 7 nömrəli körpələr evi-uşaq bağçasının tərbiyəçi-müəllimi Sürəyya Qasimovadır. O dedi: “Mən Naxçıvan Müəl-

limlər İnstitutunun Məktəbə-qədər təhsilin pedaqogikası və metodikası ixtisasını bitirmişəm. 7 nömrəli bağçada 12 illik pedaqoji təcrübəm var. Pedaqoji fəaliyyətim dövründə bütün yaş qrupları ilə işləmişəm. Diaqnostik qiymətləndirilmə imtahanında maksimum nəticə – 60 bal toplamışam. Amma,

şükür ki, hədəfimdən çox da aşağı bal toplamamışam. Bu da məni çox sevindirir. Uşaqları, onlarla səmərəli vaxt ke-

mul verən müdirimiz Nazilə Ləzgiyevaya minnətdarlığımı bildirirəm”.

Biz də “Şərq qapısı” qəzeti

çirməyi, onları öyrətməyi çox sevirəm. İmtahana hazırlaşma ərəfəsində mənə mənəvi dəstək olan ailəmə, həyat yoldaşıma, bizə hər zaman sti-

adından hər iki müəllimi təbrik edir, onlara pedaqoji fəaliyyətlərində uğurlar arzulayıq.

✍️ Aygün RÜSTƏMOVA

“Şərq qapısı” qəzeti bu adla yeni layihəyə start verib. Belə ki, qəzetimizin nömrələrində şəhid analarının övladları haqqında xatirələri yer alacaq. 44 cüm-ləyə sığdırılacaq hər bir xatirənin şəhidlərimizə böyük sevgi və ehtiram kimi oxucularımız tərəfindən də maraqla qarşılanacağına əminliyimizi bildirir, şəhidlərimizin ruhu qarşısında baş əyir, belə igid oğullar böyütmüş analarımıza minnətdarlığımızı ifadə edirik. Bu-günkü nömrəmizdə Kəngərli rayonunun Xok kəndindən olan şəhidimiz Aslan Mirzəyevin anası Könül Mirzəyevanın, Kəngərli rayonunun Xok kəndindən olan şəhidimiz Kəmaləddin Məmmədovun anası Nəzakət Məmmədovanın və Kəngərli rayonunun Qarabağlar kəndindən olan şəhidimiz Vüqar Əsgərovun anası Səmayə Əsgərovanın övladları haqqında xatirələri yer alıb.

100 ilin qəhrəmanları

Aslan Maqsud oğlu Mirzəyev

(17.07.2000-9.11.2020)

Balamın uca adı ilə fəxarət hissi duyuram

Aslan kiçik yaşlarından çox mehriban uşaq idi. Evdə 3 uşaq olublar. Hər kəs Aslanı mənə çox bənzədirdi. Mehribanlığı ilə yanaşı, həm də çox vətənpərvər oğul idi. Qəlbə daim Vətən sevgisi ilə döyünürdü. Bəlkə də, bu idi onu hərbiçi olmağa vadar edən. Onu da deyim ki, hərbi xidmətdə olarkən evdəki kimi yoldaşlarına qarşı da mehriban idi. Hər dəfə evə gələndə özü ilə hərbiçi yoldaşlarından qonaq gətirər, onların da qayğısına qalardı. Kənddə də, həmçinin böyük-kiçiyə qarşı o cür mehribanlığı edirdi. Bir sözümlə iki etməzdi. Böyük-kiçik yeri bilir, kimsənin üzünə qayıtmazdı.

Aslan orta məktəbdə oxuyarkən də müəllimləri tərbiyəsindən razı-

lıq edirdilər. Hərbi xidməti başa vurduqdan sonra hərbiçi olmaq qərarına gəldi. Bu qərarının arxasında getdi. Kurs keçdi, oxudu, öyrəndi və istəyinə çatdı. Təlimlərdə də iştirak edirdi. Müharibə başlayanda mənə demədi heç nə. Atası ilə telefonla danışdı. Sonradan mənə dedilər ki, Aslan müharibədədir. Müharibədə olduğunu biləndən sonra ara-sıra mən də telefon əlaqəsi yaradıb danışdım. Bir ana kimi çox nگران qalırdım.

Mənim oğlum cəsur idi. Qorxmazlığı onu daim irəli getməyə sövq edirdi. Müharibədə də öndə gedib. Təbii ki, övlad itkisi bir ana kimi ağır olsa da, oğlumun qəhrəmanlığı məni qürurlandırır. Müharibənin bitməyinə 2-3 gün qalmış

yenə telefonla danışdım. “Hər şey yaxşı olacaq”, – deyirdi. Aslan nişanlı idi. Təəssüf ki, balamın arzuları yarımçıq qaldı. Son danışıqlarımızda dedi ki, ana, az qalır gəlməyimizə. Səbirsizliklə gözləyirdi evə qayıtmağını. Dedi ki, hazırlaşın, tezliklə gəlirəm, toy edək. Bizim üçün çox ağır oldu. Balamın toy hazırlıqlarını şəhadətə qovuşması ilə qarşılamalı olduq. Aslan noyabr ayının 9-u şəhidlik zirvəsinə yüksəldi. Qələbədən sonra döyüş yoldaşları gəlmişdi bizi görməyə. Müharibə xatirələrini də bizimlə bölüşürdülər. Yoldaşları Aslanın həmişə Xocalıda əsir düşmüş qız-gəlinimizin qisasını alacağını dilə gətirdiyini dedilər. Şuşada döyüşlər zamanı göstərdiyi şücaət hələ də döyüş yoldaşlarının dilindədir. Mən hər

zaman olduğu kimi, balamın uca adı ilə fəxarət hissi duyuram. O, bu gün nəinki ailəsinin, eləcə də bütün Azərbaycan xalqının qəlbindədir. Oğlum başımızı uca etdi. Bizlərə şəərəfli bir ad – şəhid atası adını bəxş etdi. Allah bütün şəhidlərimizə rəhmət etsin. Qazilərimizə isə şəfa diləyirəm. Bayrağımız daim zirvələrdə dalğalansın.

Kəmaləddin İsrail oğlu Məmmədov

(10.09.1996-10.11.2020)

Qısa ömrün şəərəfli yolu

Mənim övladım çox qayğıkeş, vətənpərvər oğul idi. Balaca vaxtlarından atasına yaxşı münasibət saxlayırdı. Əməlisəlah övlad kimi özünü tanıtmışdı. Vətən üçün həmişə canını qurban verməyə hazır idi. Çünki onda güclü vətənpərvərlik hissi vardı. Kəmaləddinin yaxşı xüsusiyyətlərini saymaqla bitməz.

Atası polis idi. Ona görə də hərbiyə daha çox məhəbbəti vardı. Deyirdi ki, hərbiçi olmaq istəyir. Dövlətimizə, xalqımıza xidmət etmək arzusundadır. Öz arzusuyula da getdi yazıldı kurslara. Oradan da hərbiçi kimi fəaliyyətə başladı. Mən bu gün onun xatirələri ilə yaşayıram. Elə bilirəm ki, o sağdı. Çox qayğıkeş idi. Onun yoxluğu hər birimizin qəlbini yandırır.

Müharibəyə getməyini heç bilmirdim. Demək olar ki, təlimlərdən sonra birbaşa getmişdi. Məndən gizlədirdi ki, narahatlıq keçirməyim. Müharibə ərafəsində imkan tapan kimi mənə zəng edib kefimi xəbər alırdı. Hər dəfə də zəng edəndə deyirdi: “Ana, fikrim sənənin yanında qalıb. Təki sən yaxşı ol. Özünü diqqət et”.

Məndən gizlətsələr də, hamı bilirdi ki, Kəmaləddin müharibədədir. Qələbə günü hər kəs zəng edib atasına gözyağının verirdi. Dedim ki, nə olub ki, sənə gözyağının üçün zəng edirlər? Atası da dedi ki, ay qəhrəman ana, oğlun müharibədədir, xəbərin yoxdur. Mən də qorxub ağladım həmin an. Yoldaşım dedi ki, ağlama, salamatlıqdır. Kəmaləddin də zəng edib ki, sağ-salamatıq. Amma həmin an içimə bir narahatlıq düşdü. Ana ürəyidir, hissim məni yanıltmadı. Səhəri gün də qohum-qardaş hamı gəldi, süfrə açdıq. Deyib-gülmək səsi ucaldı. Həmin vaxt demək ki, balam şəhadətə ucalıb. Heç kimin də xəbəri yox idi. Çünki danışmışdıq, yaxşı olduğumu demişdi. Bu da qısa ömrün şəərəfli yolu oldu balamın. Bu gün çox qürur duyuram Kəmaləddinin adı ilə. Fəxr edirəm ki, belə vətənpərvər, qəhrəman şəhidin anasıyam. Balam öz arzusuna çatdı. Vətən yolunda canını sipər etdi. Allah dövlətimizi, xalqımızı qorusun. Şəhid balalarımızın məqamı daim uca olsun.

Vüqar Rza oğlu Əsgərov

(26.11.1994-20.10.2020)

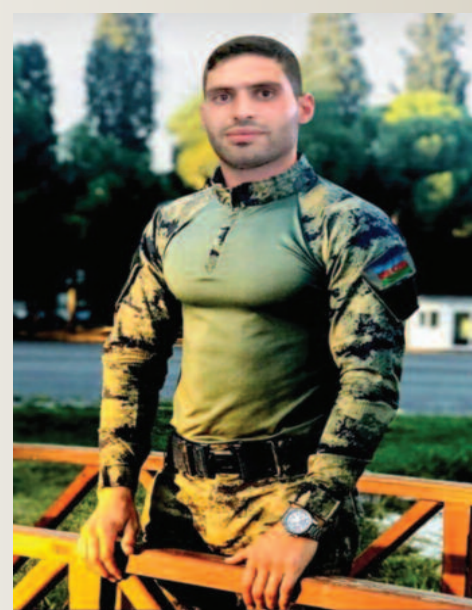
Vətənə, torpağa bağlı oğul idi

Hər kəs Vüqarı mehriban, istiqanlı uşaq kimi tanıyırdı. Həm də ağıllı, düşüncəli idi. Məktəbə qədəm qoyandan çalışdı ki, dərslərini yaxşı oxusun. Ali təhsil almaq arzusunda idi. Amma, təəssüf ki, bu arzusuna müəyyən səbəblərdən çatı bilmədi. Həddindən çox özünə qapalı biri idi. Heç ucadan səsi çıxmazdı. Hərbi xidmətə yollandı. Xidməti başa vurduqdan sonra isə ailəyə dəstək olmaq üçün işləməyə başladı. Atası da xəstə olduğundan çalışdı ki, evə dayaq olsun. İstəməirdi ki, əziyyət çəkək. Gecə-gündüz çalışdı ki, heç nəyə korluğumuz olmasın. Bir sözlə, evin bütün ağır yükü Vüqarın çiyinlərində idi. Vüqar həm də Vətənə, torpağa bağlı bir oğul idi. Elə bu səbəbdən hərbiçi olmaq qərarına gəldi. Bu şəərəfli yolu seçdi.

Müharibə başlanmazdan əvvəl təlimdə idi. Elə həmin ərafədə də zəng edib danışdıq. İçimiz rahat deyildi, nigran idik. Biz ondan nigran qalırdıq, o da bizdən. Müharibə xəbərini eşidib çox ağlamışdım. Sanki mənə ayan olmuşdu. Təlimdən gələndə dedi ki, ana, niyə ağlayırsan? İstəmədim ki, bilsin. Dedim ki, ağlamamışam. Atası da dedi ki, qadınlar belədir. Kövrək olur, tez ağlayırlar. Dedi ki, ana, mən kimdən üstünəm ki?! Bir baxın, görün hər kəs gedir döyüşə, mən də getməliyəm. Hər şey qismətdir, alın yazısıdır. Həmin gecəni yatmadım. Geyim dəsti vermişdilər. Geyindi, əyin-başına baxdı, yuyunub, gedib yattı. Səhər sübhədən oyatdım, yumurta salmışdım yağa, dedim bala, qalx yeməyini ye. Hazırlaşıb evdən çıxanda da bizimlə öpüşüb-görüşdü, amma demədi müharibəyə gedirəm. Qayıd evdən, masanın üzərindən şirni götürüb atdım arxasınca. Telefonla danışanda dedi ki, məni aparırlar təlimə. Telefonum olmayacaq, bir həftəyə kimi əlaqə yarada bilməsək, narahat olmayın. Bir-iki gün keçdi, daha heç əlaqə yarada bilmədik. Bizə müharibədə olduğunu qəti bildirmədi. Müharibəyə gedən günü – oktyabrın 17-si danışdıq, bir də 18-i. Oktyabrın 20-si də şəhid oldu. Yoldaşlarına da tapşırırmışdı ki, heç kim bizə bildirməsin müharibədə olduğunu. Vüqar həmişə deyirdi: “Qarabağdan girib, Naxçıvandan çıxacağıq”.

Bronxial-astmalı uşaqlar üçün Naxçıvan Duzdağ mağaraları ən effektiv müalicə məkanıdır

Dünya inkişafın yüksək mərhələsinə çatdıqca həyatımıza qatılan müsbət təsirlərlə bərabər, təəssüf ki, mənfi təsirlər də özünü göstərir. Demografik artımla yanaşı, istehlakın kəskin artması, global istiləşmə, atmosferin çirkləndirilməsi və digər amillər həm təbiətimizdə, həm də sağlamlığımızda müəyyən problemlərə yol açır; bir çox xəstəliklərin yaranmasına səbəb olur. Belə xəstəliklərdən biri də ölkəmizdə, eləcə də inkişaf etmiş bir çox dövlətlərdə milyonlarla insanın əziyyət çəkdiyi bronxial-astmadır.

cəvi təsiri duz mədənlərinin təbii mikroiqliminə əsaslanır. Azərbaycan da daxil olmaqla bir çox ölkələrdə duz mağaralarında speleoterapiya aparılır. Bu ölkələr sırasında Avstriya, Almaniya, Macarıstan, Polşa, Rumıniya, Rusiya, Belarusiya, Ukrayna, Qırğızıstan və başqalarının adlarını sadalamaq olar. Yeraltı duz mağaraları Azərbaycan da daxil olmaqla hazırda dünyanın cəmi 15 ölkəsində fəaliyyət göstərir.

nizmlər və kif göbəkləri praktik olaraq yoxdur. Mağarada təmiz havanın qoxusu rahat nəfəslənməyə imkan verir. Lalə xanım uzun müddət Duzdağ mağaralarında elmi-klinik tədqiqatlar apardıqlarını və bu tədqiqata 5-18 yaş arası yüngül və orta ağır atopik bronxial-astmalı 110 uşaq və yeniyetmənin cəlb olduğunu, bütün uşaqların mərhələli şəkildə speleoterapiya kursu aldığını və müsbət nəticələr əldə olduğunu bildirir. O qeyd edir ki, bu kurs 3 mərhələdən ibarətdir: adaptasion, əsas və readaptasion rejim. Adaptasion rejimə 2 gün müddətində hər gün 1-2 saat olmaqla gündüz saatlarında xəstənin yeraltı şöbədə qalması daxildir. Əsas rejimə isə 2-5 yaş arası uşaqlar müalicəni valideynləri ilə birgə keçirir

və 1-2 saatdan çox olmamaq şərti ilə orada qala bilirlər. 5-10 yaş arası uşaqlara 4 saat davam edən gündüz yuxusu, 10 yaş və yuxarı uşaqlara 9 saat davam edən axşam-gecə seansları təyin edilir. Readaptasion rejim xəstənin müalicəsinin qfələtən dayandırılmaması üçün son 2 gündə gündüz 1-2 saat olmaqla mağarada qalmaqla ibarətdir. Bu “kəsmə sindromundan” qaçınmağa imkan verir. Sonda müalicənin nəticələrinin müsbət olduğunu söyləyən müsahibim, yüngül və orta ağır bronxial-astmalı uşaqların 70-80 faizində klinik yaxşılaşmanın müşahidə olunduğunu deyir. Naxçıvan Duzdağ mağaraları konstruksiyası, müalicəvi istirahət mühitinin mövcudluğu və bu mühitin dayanmadan regenerasiya xüsusiyyətlərinə görə ölkəmizin səhiyyəsinin ən unikal müalicəvi müəssisəsidir və onun dünya speleoterapiya təcrübəsində analoqu yoxdur.

Müsahibimiz bu müalicə məkanının unikallığını həm də onunla izah edir ki, buraya təkcə ölkəmizdən deyil, bir sıra xarici ölkələrdən gələnlərin sayı da günbəgün artır. Bu, bəhs etdiyimiz müalicə məkanının böyük imkanlarını ortaya qoymaqla yanaşı, həm də muxtar respublikamızda səhiyyə turizminin inkişafına öz töhfəsini verir.

✍ Türcanə ƏSƏDOVA

Bu xəstəliyin müalicəsində mühüm rola malik olan Duzdağ mağaralarından bəhs edən müsahibimiz qeyd edir ki, Naxçıvan Duzdağ mağaralarının digər duz mədənlərindən, yəni şaquli yerləşən karst mağaralarından üstünlüyü onların üfüqi yerləşməsindədir. Bu isə təbii ventilyasiya və xəstələrin mikroiqliminə spesifik xüsusiyyətlərinə daha yüngül adaptasiyasını göstərir. Qeyd etmək lazımdır ki, kalsium və maqnezium ionları ilə zəngin olan karst mağaralarından fərqli olaraq Naxçıvan Duzdağ mağaralarında təbii duz aerosolunun tərkibində əhəmiyyətli dərəcədə (90 faizə qədər) xırda dispersli Na+ və Cl- respirabel hissəciklər var (1-5 mkm-ə qədər), hansılar ki, xüsusən kiçik, orta kalibrli bronxlara və alveollara bilavasitə keçərək öz yüksək terapevtik effektivliyini göstərir. Bu mağaralarda belə aerosolların və aeroionların inhalyasiyası bəlgəmin durulaşmasına və onun tənəffüs yollarından çıxarılmasına şərait yaradır, bronxların keçiriciliyini yaxşılaşdırır və onların mukosiliar klirensini və tənəffüs yollarının selikli qişasının qan axınını bərpa edir.

Mağaraların havasının təmiz olduğundan söz açan müsahibim diqqətimizə çatdırır ki, həmin mağaralarda havada karbon monoksid, metan və azot qazları, allergenlər, patogen mikroorqa-

SİMA tətbiqi ilə bilet almaq kimə faydalıdır?

AZAL-a, yoxsa sadə sərnişinlərə

✍ Əli CABBAROV

Cəmiyyətimizdə elektron idarəetmənin tətbiq sahəsinin genişlənməsi ilə insanların çox sayda xidmətlərə çıxışı asanlaşmış, elektron cihazlardakı bir düyməyə toxunuşla lazım olan tələbatların ödənilməsi mümkün olmuşdur. Bəzi hallarda kibernetik hücumlara və texniki problemlərə məruz qalsa da, sürət, komfort və şəffaflığın təmin olunması baxımından elektron xidmətlərin cəmiyyətimizə inteqrasiyası sürətlə davam edir.

Bu baxımdan ölkəmizdə yeni nəsil gücləndirilmiş rəqəmsal imza olan “SİMA

İmza” sistemi bulud və uztanıma texnologiyalarına əsaslanaraq bir çox məsələlərin həllində vətəndaşların və eləcə də müvafiq dövlət idarələrinin işini asanlaşdırır. Elə bu yaxınlarda da Naxçıvan-Bakı-Naxçıvan istiqamətində uçan təyyarələrə onlayn bilet almaq istəyən sərnişinlərə SİMA tətbiqi şərt qoyuldu. İlk baxışda bu bir yenilik kimi müsbət qiymətləndirilsə də, vətəndaşlar, eləcə də yerli turizm səyahətlərinin təşkilatçıları olan turoperatorlarla söhbətdən məlum oldu ki, heç də hamının SİMA-nın buradakı tətbiqinə münasibəti birmənalı deyil.

Əslində, SİMA tətbiqi digər başqa elektron xidmətlər üçün daha sadə və əlçatanlıq yaratsa da, AZAL-ın saytıdan bilet almaq istəyənlər üçün bu, bir keçiddən başqa bir şey deyil. Yayılan rəsmi açıqlamalara, eləcə də Naxçıvan şəhər aviakassasındakı əlaqəli şəxslərlə söhbətdən məlum oldu ki, bu keçidin mahiyyəti, sadəcə, bilet alınması zamanı şəffaflığın təmin olunması məqsədi güdür. Başqa sözlə, iddialara görə, AZAL-ın saytıdan, sadəcə, e-mail göstərməklə bəzi işbazların mövsümün sıx, biletlərin qıt vaxtında çox sayda adama bilet alıb, buna görə də pul qazana bilməməsi üçün SİMA tətbiqindən istifadə məqsəduyğun sayılıb. Və bu açıqlamalarda sözügedən tətbiqin onlayn bilet alışı daha da sürətləndirəcəyi, bunun üçün hər kəsin öz smartfonuna bu tətbiqi quraşdırması və qeydiyyatdan keçməsi tələb edilir.

İndi sual olunur: Naxçıvan-Bakı hava yolu üzrə bilet əldə etmək üçün rayonlardan və uzaq kəndlərdən şəhərə gələ bilməyib, sadəcə, e-mail vasitəsilə kiməsə bilet almağı xahiş edən smartfonsuz (eləcə də SİMA işlətməyən) sadə vətəndaşlar necə olacaq? Yaxud zərər turlar tərkibində Naxçıvana səyahət etmək istəyən turistlərə toplu bilet almaq istəyən turfirmalar üçün görəsən nə düşünüülb? Bəlkə, Naxçıvana heç turist lazımı deyil? Bir başqa sual: kim deyə bilər ki, sadəcə, e-mail vasitəsilə bilet ala bilməyib hansısa vıcdansız 5 manat ödəyən bir sakin bundan sonra onun üçün daha qəliz olan bu iş üçün həmin simasız 15 manat ödəməli olmayacaq?! Cavabdan çox suallar vardır. Ona görə də düşünürəm ki, gəlin, onsuz da 30 ildir, bu yollarda əziyyət çəkən sadə naxçıvanlılar üçün işləri daha da çətinləşdirməmək, cəmiyyətimiz elektronlaşdıqca bunu bacarmayanlar üçün də qapıları açıq saxlayaq.

Bəs siz necə düşünürsünüz?!

Babək rayonunun yaranmasının 46-cı ildönümü qeyd olunub

Oktyabrın 23-də Babək rayonunun yaranmasının 46-cı ildönümü münasibətilə tədbir keçirilib.

Əvvəlcə rayon İcra Hakimiyyəti, idarə, müəssisə və təşkilatların rəhbərləri Ümummilli Lider Heydər Əliyevin Babək şəhərində yerləşən abidəsini ziyarət edib, önünə gül dəstələri düzərək Ulu Öndərin əziz xatirəsinə ehtiramlarını bildiriblər. Rayon Mədəniyyət Sarayında davam edən tədbirdə əvvəlcə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin və şəhidlərin əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib. İcra Hakimiyyətinin başçısı Ovni Muradov çıxış edərək bildirib ki, yaranmasının 46 illiyini qeyd etdiyimiz Babək rayonu Ulu Öndərimizin yadigarı kimi yaşayır və inkişaf edir. 1978-ci il oktyabrın 23-də xalq qəhrəmanı Babəkin adını daşıyan rayonun yaradılması Heydər Əliyev milli quruculuq strategiyasının nəticəsi kimi mühüm əhəmiyyətə malikdir. Rayona

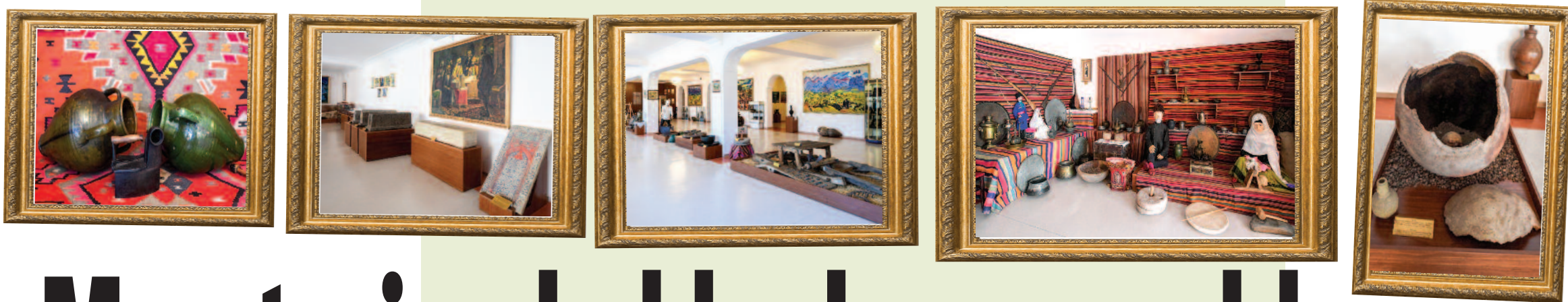
xalq qəhrəmanı Babəkin adının verilməsi milli yaddaşın, təfəkkürün bərpası, eləcə də tarixi keçmişimizə Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən verilən ən yüksək qiymətin ifadəsidir. Babək rayonu ötən müddətdə böyük inkişaf yolu keçərək ölkənin qabaqcıl rayonlarından birinə çevrilib.

Ovni Muradov çıxışında Babək rayonuna göstərilən yüksək dövlət qayğısına görə rayon əhalisi adından Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevə minnətdarlığını bildirib.

Sonra Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin deputatı Həbibə Allahverdiyeva və təqaüddə olan müəllim Ənvər Hüseynovun çıxışları dinlənilib, rayonun ictimai-siyasi həyatında fərqlənən şəxslər müzakifə edilərək, Babək rayonu haqqında hazırlanmış videoçarxa baxış olub.

Tədbir bədii kompozisiya ilə davam edib.

Mən tarixə həkk olunan yaddaşam, qoymaram ulu keçmiş yaddan çıxma!

Mən tarixin yaddaşıyam!

Ulu-ulu karvan keçmiş əsrlərin yol aldığı yoldaşıyam, sirdaşıyam! Günəş batsa, ulduz sönsə, ay axsa yer üzünə, göy üzünə həkk olunan bir tarixin haqq səsiyəm!

Bir ulusun gəlmişini, keçmişini, addım-addım hər izini öz köksümdə gizləmişəm, qoymamışam silinməyə! Ana Vətən, Ata yurdu bərk-bərk qucan babaların sözcüsüyəm!

Hər kəlməni daş üstündə qorumuşam! Hifz etmişəm!

Mən Tanrının yer üzünə nəqş etdiyi bu diyarın müqəddəs torpaqlarında atılan hər addımın iziyyə!

Ta qədimdən bu günədək bir ulusun qocaman tarixinə cığır olan o yol mənəm! Mən tarixin özüyəm!

Hər küncümdən, bucağımdan neçə-neçə yüzilliklər, minilliklər boylanır.

Nuh tufanının şahidi olan daşların dili mənəm! Nuh Peyğəmbərin torpağa endiyi Gəmiqayadan danışsın, Uca Yaradanın ulu yurda bəxş etdiyi Duzdağ möcüzəsindən, Qazma mağarasından söhbət açırım. Gəmiqayadan qüdrət alan Əshabi-kəhf tarixinin minilliklərinin şahidi də elə mənəm! Bərəkətli diyarın əməksevər insanların zəhmət izləri həkk olunan əmək alətləri, məişət əşyalarının canlı mənzərəsiyəm. Neçə-neçə minilliklərə qədər aparan kiçik bir səyahətdə o əsrlərdə yaşayan insanların təfəkkür, dünyagörüşü və zövqünün xəbərçisiyəm. İsmətli gəlinlərin, nazlı

qızların zinəti gizlənir məndə, mən bəzəyəm... İgidlərin qılıncıyam, düşmənlərə sipər olan qalxanıyam. Anaların gözlərinin nuruyla ilmlənən xalqların naxışıyam! Ata-babalarımızın zəhmətdən qabarlanan əlləriylə bərəkətlənən torpağın sevdasıyam! Dağı-daşı lərzəyə gətirən Naxçıvan yallılarının bəzəyi olan tulumun, balabanın, neyin, qara zurnanın sədasıyam! Həqiqə-

tin güzgülüyəm, ulu yurdun şanlı tarixini əks edirəm! Nənələrin, babaların ocağının sönməyən çırağıyam! Keçmişə işıq salan! Hey dolanır azad ruhu uluların qoynumda... Mən onların soracağıyam, səsiyəm...

Dövlətçilik tariximizin Atabəylərindən, Qaraqoyunlularından, Ağqoyunlularından, Səfəvilərdən, Naxçıvan xanlıqlarından bu günə miras qalan dəyərlərin bənzərsiz

ərməganiyəm!

100 illik muxtariyyətimizlə yaşadım mən! Bir əsrə şahidlik edərkən köksümə sığmayan minilliklərin saxlanc yeriyəm! Ulu tarixin canlı salnaməsi, daş kitabəsiyəm! Gələcək nəsillər addımladıqca qoynumda baxıb fəhləndiyi, öz keçmişiyə öyündüyü ata-baba yadigarı, Vətən, torpaq, yurd eşqi-yəm!

Ə Gülcəmal TAHİROVA

Hüseyn Cavid anadan olmasının 142-ci ildönümündə yad edilib

Oktyabrın 24-də Naxçıvan Muxtar Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə keçirilən tədbirin iştirakçıları əvvəlcə Naxçıvan şəhərində Hüseyn Cavid məqbərəsini ziyarət edib, məzarının üzərinə tar gül dəstələri qoyublar. Hüseyn Cavidin ev-muzeyi və xatirə kompleksində gerçəkləşən tədbirdə mədəniyyət və ədəbiyyat nümayəndələri iştirak ediblər.

Tədbiri giriş sözü ilə açan Naxçıvan Muxtar Respublikası mədəniyyət nazirinin müavini, nazir vəzifələrini müvəqqəti icra edən Həsən Seyidov Hüseyn Cavidin Azərbaycan ədəbiyyatının, mədəniyyətinin, teatrının inkişafındakı misilsiz xidmətlərindən danışib, görkəmli dramatur-

qun bənzərsiz yaradıcılığı və bütöv, əylənməz şəxsiyyəti ilə özündən sonrakı ədəbi nəsillərə bir nümunə olduğunu bildirib.

Vurğulanıb ki, görkəmli dramaturqun yaradıcılığına və şəxsiyyətinə ən layiqli qiymət xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyev tərəfindən verilib. Ulu Öndərin rəhbərliyi ilə Hüseyn Cavidin 100 illik yubileyinin keçirilməsi və cənazəsinin Uzaq Sibirdən tapılaraq Azərbaycana gətirilməsi haqqında qərar qəbul edilib.

Sonra Naxçıvan Muxtar Respublikası Yazıçılar Birliyinin sədri, Azərbaycan Respublikasının Əməkdar mədəniyyət işçisi Asim Əliyev Hüseyn Cavidin həyat və yaradıcılığından danışib.

Tədbir AMEA Naxçıvan Bölməsinin əməkdaşı Aytən Cəfərova və Hüseyn Cavidin ev-muzeyinin və xatirə kompleksinin direktoru Tünzalə Dilanovanın çıxışları ilə davam edib.

Tədbirin bədii hissəsində C.Məmmədquluzadə adına Naxçıvan Dövlət Milli Dram Teatrının aktyorlarının ifasında Hüseyn Cavidin əsərlərindən hissələr səsləndirilib.

Sonda muzeyin ekspozisiyasına baxış olub.

Qərbi Azərbaycanla bağlı intellekt yarışı təşkil olunub

Oktyabrın 23-ü Gənclər Mərkəzində Naxçıvan Muxtar Respublikası Gənclər və İdman Nazirliyinin tərəfdaşlığı ilə "Gənclərin Sosial-İqtisadi və Mədəni İnkişafına Dəstək" İctimai Birliyi tərəfindən "Qərbi Azərbaycana dönüş prosesində gənclərin fəallığının artırılması" qrant layihəsi çərçivəsində "Nə? Harada? Nə zaman?" intellektual oyunu keçirilib. Oyuna Hərbi Kollecin kursantları da olmaqla, 9 komanda qatılıb.

Diskussiya formatında davam edən tədbirdə gənclər mövzu ilə bağlı fikirlərini ifadə edib, onları maraqlandıran məsələlər ətrafında müzakirələr aparıblar.

Sonra intellektual oyuna start verilib. İlk üç yer sahiblərinə diplom təqdim olunub.

İmişdir

Babək rayonu, Zeynəddin kəndində Seyidov Yaman M.Həbib oğlunun adına olan JN-796^A nömrəli "Torpağın mülkiyyətə verilməsinə dair şəhadətnamə" itdiyindən etibarsız sayılır.

Şəur rayonu, Cəlilkənddə yaşamış Mənsimov Əli Mənsim oğlunun adına olan JN-305^A nömrəli "Torpağın mülkiyyətə verilməsinə dair şəhadətnamə" itdiyindən etibarsız sayılır.

Kəngərli rayonu, Çalxanqala kənd sakini Şah-hüseynov Rəşad Allahverdi oğlunun adına olan JN-740^A nömrəli, 10300018 kodlu "Torpağın mülkiyyətə verilməsinə dair şəhadətnamə" itdiyindən etibarsız sayılır.

Babək rayonu, Nəhrəm qəsəbə sakini Əsgərov Ələkbər Cəfər oğluna məxsus olan JN-1344^A nömrəli "Torpağın mülkiyyətə verilməsinə dair şəhadətnamə" itdiyindən etibarsız sayılır.

Şəur rayonu, Çarçiboğan kənd sakini Zamanova Nərimən İbrahim qızının adına olan JN-35^A nömrəli "Torpağın mülkiyyətə verilməsinə dair şəhadətnamə" itdiyindən etibarsız sayılır.

Sədərək rayonu, Dəmir kəndində yaşamış Cəfərov Bəyər Oruc oğlunun adına olan JN-310 nömrəli "Torpağın mülkiyyətə verilməsinə dair şəhadətnamə" itdiyindən etibarsız sayılır.

Şəur rayonu, Zeyvə kəndində yaşamış Əhmədov Vladimir Pasa oğlunun adına olan JN-1018 nömrəli, 10206005 kodlu dövlət aktı, JN-474^A nömrəli, 10206005 kodlu "Torpağın mülkiyyətə verilməsinə dair şəhadətnamə" itdiyindən etibarsız sayılır.

Naxçıvan şəhəri, 52-ci məhəllə, ev 30-da yaşayan Əsgərova Gülnaz Ələsgər qızının adına olan evin 10706 nömrəli texniki pasportu itdiyindən etibarsız sayılır.